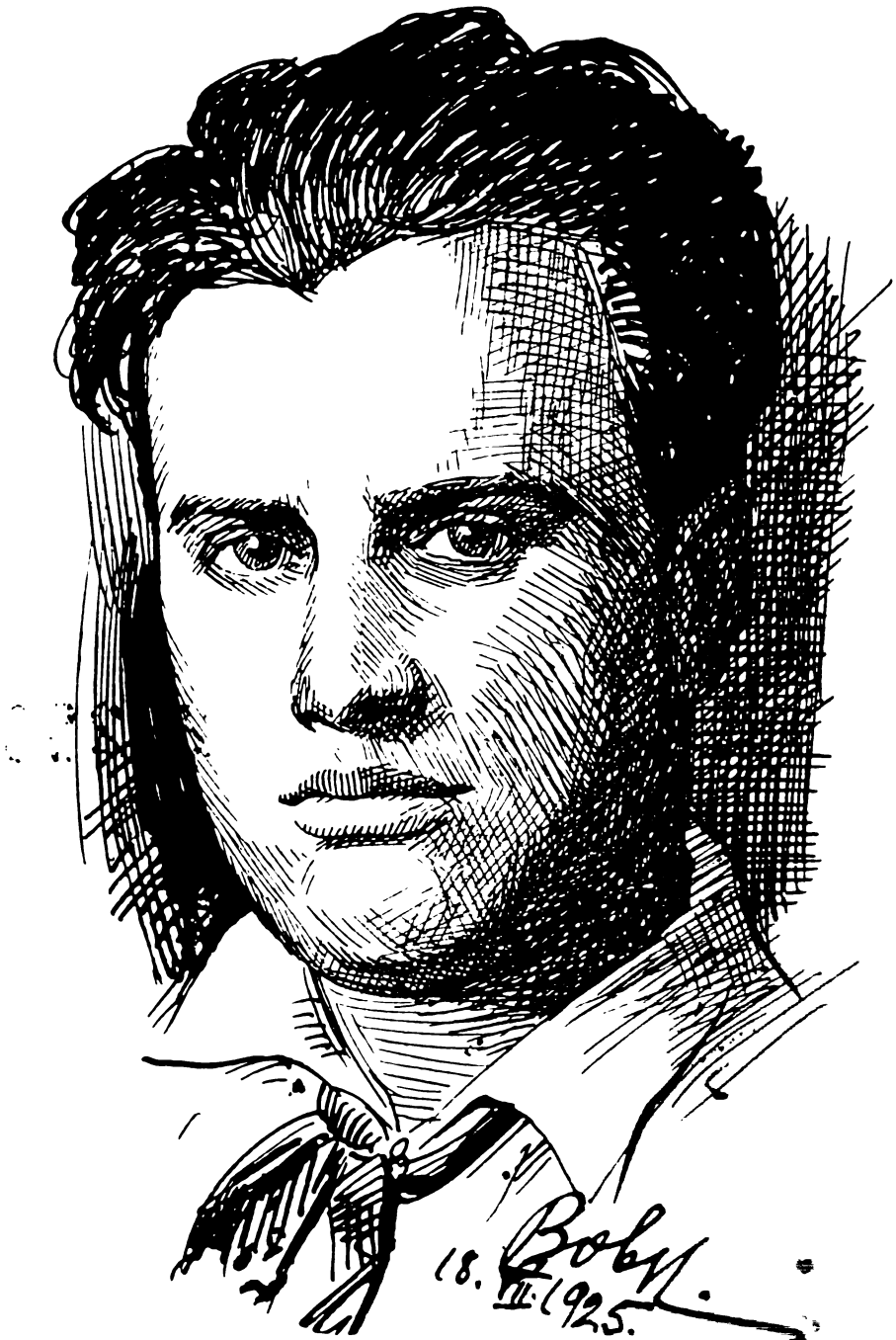

*Грядущих лет брызгбѣй
хожу по мгле, по Сѣновой
всей нынчести изгой.*

В. МАЯКОВСКИЙ.

ОСІННІ ВИРИ

АНТІН ПАВЛЮК

ОСІННІ ВИРИ

ПОЕЗІЇ

КНИЖКА ДРУГА

(1922—1926)

ПРАГА

1 9 2 6

ДИКА ВЕСНА.

Знов серце стукотить: невтомний
що може грім і бурю ^{молот днів,} заглушити.
Днями,
оцими випалю: — земля кричить
мені!
не чоловік це йде: — вогонь! залізо!
камінь!
Він в кожен крок, у кожному річвдихне,
води живої дасть! Живої сили!
крови!
щоб вільно цвів простір. Вернув
життю земне
— і зненавиди, як вогню... — і творчої
любви.
Хотіння, розум: — кремень та вогонь!
Новую ярину ні виполоть, ні
потоптати!
Квітки, — як буй землі, як папори
червоні...
...а ранки, вєснами, — народи світу
свято,
і землю розколоти чином загуло
гаряче слово: — гострим людським
болею.
Заворушило зорі! Небо ожило
і з серцем дерево, каміння мовить...
поле...
і все єство в найменшу кожному мить
напружує весна — порвати пута!
Жити!
і вітром небо радісно дзвенить,
що лугом, днями: — парости та квіти.

1924.

ЛЮДСЬКЕ.

Заблудиться серце і згубить шлях...
і дикий, первісний крик у ночі
розітнеться луною по бездомних
полях,
ударить другому в серце: — мовчи.
Не поможеш. Безсиле хай нині вмере.
Кути треба твёрдий та ясний світ.
Треба йти. Навіть падати треба: —
вперед...
і залізом і каменем класти слід.
Як той зблудив по-між квітів і трав,
хай сон там і втома його взяли...
Хай лишається там... Він усе віддав —
аби квіти сів його рясно цвіли.
Кому ж камянний, дикий, чорний вир,
шорстка, горбата, нещадна путь —
не жалуй! Вогнем та лезом його зір.
Йому неподоланий все простір,
аж поки, в останнє, груди не зітхнуть.

Ти всіх, що зблудили, не клич.
і самі, ті, — що серцем ще ^{Прийдуть} бються,
говорять
до землі, до світів і на творчу путь
несуть трудні криваві людські зорі...
а хто серце своє сховав, не доніс
чи віддав його неживим та химерам:
нарікань ти не слухай, жалю та сліз —
скажи просто: — вмер.

1925.

ТЯЖКА ГОДИНА.

Як холодом — кінцем
межа остання: згинеш...
але ж все будь співцем!
— розкритее лице,
кипучая хвилина.
Ява жорстока й сон...
— все далеч: — казка синя.
І що тут похорон?!
з безкраю, з тисяч лон
луна одгоном дзвонить!
але життя закон: —
не йтимеш, — станеш-згинеш!
Ні нарікань. Ні сліз.
Нам чип. Залізо нині.
Як все-до всього ріс,
Мов те колосся ріс,
а це — з коханих рис
не спис, а кипарис:—
могильник мені нині.
І ніч. Сніги. Зіма.
але ж і вмерти — чином!
хоч сну давно нема,
вогню мені нема
світ: каламут, тюрма...
Не скажеш: мамо! ма —
мені тяжка година!

1926.

ЛИСТОПАД.

Як смертне прядиво, як безнадійність
як невод умірання довгий, ^{прощ,}
непролазний...
як непотрібна і глуха образа
осінній дощ, ізнов осінній дощ.
Ряди дерев шляхами: змоклі, голі...
розоране, окрадене поле...
розбита колія...
Як жовкле листя по верхах ген — у
вітрах
душа... — душа моя
у ночі чорні, у провалля каламутне:—
що неводу оцього не минути,
нічого! Ох! Нічого не забути!

Куди не кинься ти:—
шляхами земних прощ,
останніх, судних смертних прощ:—
— осінній дощ...
— дощ.

1925.

ЗЛИВА В СТЕПУ.

Вітер летить — все під ноги ляга.
Закам'яніти, впасти черга.
І тиша. Ні. Ти чуєш: — стукіт у
далині.
Копита... Люде... Дощі. Вогні.
На змолотий, строщений степ:— дощі,
а регіт вітру котиться, лящить.
Каламутний потік. Ні! Вже вал та
вал!

ще ударить буря — небо завалить,
а серце лячно радіє моє
і вітер шаленою радістю пє!
На змолотий, строщений степ: — дощі.
— регіт бурі котиться, лящить.

1924.

ЛІТО.

Знов пісня близько так. Як шкло,
як срібло ллється.
і мліє, слуха повноваге літо,
де, межами, — у людський беріг
бється
усе злизати його хоче жито.
Блакитний день. Прозора далечінь.
Ударить перепел. Тополя верх
похилить.
Сикуче коси десь у трави. Клепки
там ще: дзінь...
горби на обрії — мов крила к лукам
схилені...
Ох, птах той в далечінь поглянув,
занімів,
а вітер котить, котить звідти луни...
та ще: нечутно і зповільна сум...
Дівочий спів
торкає серця струни.

За сонцем сояшник горбодом креслить
путь:
де переважить день налитий в повню
сили,
мов ті хустки дівочії ген луками
пливуть
квітки — рожевії, червоні, жовті,
білі.
Хмаркам далекі крила... ти рость...
Прозора туга — далечінь тобі... Все
инше: недорéчи.
Там вистигне шапраном обрїй у
світні
і дзвони лагоди, і болю збудить вечір.

1924.

В САНАТОРИ.

1.

Мати десь задумана чекає...
і вечернії лункі поля
про мої несходжені безкраї,
єро тривожний шлях.
Легка пара, мов завій над ста́вом...
— не прийшов сім літ вже на кутю.
Мамо! Син твій ніжний та ласкавий
все однаковий в суворому життю.
Син твій мучиться за всі бажання й
мрії,
що віддав їм сили та любов...
Легіт теплий твій нехай чолó йому
загріє...
Не вернуть ніколи, не почати знов.

1926.

2.

Згадає мати: — геть пішло тепло.
Великеє, залізне, мужне десь там
воно землю палить, топче.
Виковує, ломає доби, — мов тую
мідь чи шкло.
Твоя можлибилиця чином стала, —
хлопче!
Пішло в світи тепло. Зросло там...
Зацвіло...
тут світ в очах вже павутинять
сльози...
Що зернятком, писклятком, квіткою
було:—
тепер-саме життя, самий вогонь,
погроза.

1925.

ХМІЛЬ.

Узяти небо за руки, та й подивитися
в очі.
Глянь! Вітру веселі, широкі рухи!
Простягся б собі, захмілів на луках...
Ну й чого ж він оце клопочеться?
То ж сонця, простору — жити! —
Туга та пахуча — весела молодість,
щоб потім спокійно і мудро жати
багаттям сколошене золото.
На теплії груди неба
лягти, обняти, горіти.
Жити! й нічого не треба.
Моє. Всіх. Ми всесвіту діти.

1923.

ОСІНЬ.

Тихо пада листя... журний шелест.
Ледво-чутний шелест, як молитва.
Молится безсиле. У покорі стеле
жаль і біль за випаленим літом.
З кручі ген — далеко лунко видно —
де стерня шорстка і бабинеє літо,
де розвіятися силі, дням безслідно
смертну, холодну постіль
постелити.

Осінь закрівавлені простягає руки,
осінь ще блага. Чого благати?!
Випито і скінчено... —
— Умри! Яка роспука?
З твоєї смерті — иншим вєсен свято...
1923.

БАЖАННЯ.

До віку! Ненажерно і нестримно!
Життя! Вогню і руху і квіток!
Щоб кожен день був творчим, ясним
Гімном,
і кожна хвиля рвала у танок.
Вечірніх піль сумна, прозора втома...
а десь, за обрієм, гуде, гремить обвал.
В ці дні — коли все знане, все знайоме
який-то животворчий бурі шал
коли кипить, летить, кричить, пожежа!
Росте, вирує світ... Вечірній,
смертний час:—
що захлинається на березі безмежжа
і вже безсилий стримувати нас.
Чуття, — як буруни, — це б'ються,
б'ють у скелі
днів скамянілих, тмяних, мертвих доб.
Спалити все! Звалити все! Та щоб
на лан оновлений ми вийшли вже
— веселі!
Всміхнеться дерево чи корч: а серце
забренить
і відповідь несе міцне, зелене слово...
У спів дзвінкий! у крицю! в кроки...
мить!
Нам цілий світ переродити знову.
І, — дих мій: полумя! Жага!
Хотіння! — Воля!
моє життя, — зелений, свіжий луг.
Всім снам — весна. Зелене буйне
поле,
квітки, вітри та щирість ясна, рух.
1923.

ВЕСНА.

Весна ізнову. Вітром, цвітом луг.
Земля — до неба:— люстра, —
молодая.
А сонце: — вічності, життя невтомний
плуг
вже борозну нову починає.
Вихожу я. Тремтучий небозвід
ось зараз золотом співучим
розіллється.
В яру торішнє листя пріє. Пень, —
мов той на призьбі дід, —
до сонця, до весни усіми зморшками
сміється...
І, в бризках промінів потоки і слова, —
як очі дівчини на зустріч: —
зацілюю...
і серце, — як простір, як день співа...
і лащитья і кличе і чарує.
1923.

В МОРЕ!

1.

Котв'у піднімуть — вічний знак
надій.
і з певністю, з тим берегом — нема!...
— сполучення останнє.
В простір путі! У далечинь, — де
вільний бурсвій,
де радісне незнане в очі гляне.
лункий як біль, простір. Широкої
вітри...
На хвилях сонце, птахи: твої очі
заколюються... Суз'їрь лиш вічний
стрій,
та в сні, безоднею — як вічність,
ясні ночі...
Більш колом обрію не замкнені світи.
Роскрита колоточ і не котв'їть надія...
...Лише, на мить, іззаду срібний
слід...
та біль теплом глибоко в серці тліє..
1924.

2.

Цитрини золоті і в грознах виноград.
Бурштин і хміль південного
простору.
Життя багатого веселий, ясний сад,
та ще, щоб туга, — зорі.
Ці вітерці тугі над чашами вітрил
де, під спокійним і глибоким небом
із кроку кожного, з руїн, квіток,
могил
одна луна: — горіти, жити треба.
Рілля підніме плуг: в земнеє лоно
сів.
Лише живим, міцнім земля і світ —
оселя,
де гроби весняні, дівчата і вогні,
і вітром ясних сил та сонцем день
веселий.
1924.

БУРЯ.

У вітрах колісані вєсни
в половецький, татарський простір.
На нову землю, людським морем
весла.
Весняний, повноводий зир.
Над шляхи згуслу кров киди вітер.
— З чаші неба на обрій, у степ.
Як почує: — чи пута чи серце порве
там.
Ярина все росте... росте.
У гнилюю душу, — як в комин
крикне дикий зловісний вітер.
Ох, нам криця тут. Горе. Камінь.
Важка велич кривавих літ.
Йти. Залізом, вогнем дніну
тварити!
Дати слово. Закон. Лице.
...Иншим: спати... Марити... Марити

давниною, спокбєм, ясним кінцем.
Не поцілиш ти оком: — пропало!
Не опалиш серцем, — так не твоє!
Тисячверста вітру сурма заридала
ех! — коли б не припало пилом!
Крики. Кроки. Пісні... В боротьбі
цього дня хижє серце міцнєє хоче
з нас горіння, вогню — не луни!
...Тих у кутик. Сховайте! Сховайте ж
хутче
у вечірній затишок давнини.
1923.

МАНДРІВНИКИ.

Широке море — ті безкраї.
Країн незнаних там краса.
На шумній пристані чекають
Які обійми? очі? — перса?
Ось хвилі — дні: колиска вічна.
—Куди пішли і де взялися?
—Які моря, простори стрічу...
—Якою радістю впиліся?
Все буде: буй. Хотіння яре...
(...а цвинтар жде)... Так пий, ласуне!
Вахляр небес південних — жаром.
Крайки веселих тих красунь.
Кудись прийдеш — в якусь затоку
скінчити трудний шлях.
Там пристані: вода глибока...
і пристані життя: земля.
1924.

НИНІ.

Сон-пустоцвіт. Хвиля та небо.
За безкраєм — новий безкрай.
А тут дневі ім'я та річи так треба!
Треба сили, тепла, змісту, насіння...
-- дай!
А тут: жити. Не споглядати.
Піт. Боротьба. Кров.
Знають: — Ворога. Брата.
Зненависть чи любов.
Межи ніччу та днем не седіти.
Хоч вогню? Своє серце в багаття
кинь.
Хочеш любити? жити?
—Здобудь або згинь.
Не пісня — вітер. Не каганець: —
пожежа.
Не спокій — бурю кожен день несе.
Працювати, змагатися, любити
безмежжа.
—Все!
1925.

БЕРЕЗЕНЬ.

Гремлять дахи і злегле, пріле листя
летить за вітром у рахманне поле...
Чорніс, гине сніг... а з півдня птахи-
вісти
і лоно жадане, земне коханєє —
оголено.

Ох, віт у шиби вже дзвінкий веселий
черк,
що там, над ними, ясне і — лунке й,
прозоре небо!
та став такий глибокий і співучий —
смерк, —
що дівчині моїй про це сказати
треба...
у очі глянути. А в них: — цвіте
весна...
Тепло! Проміння! Раптом — і не
счувся
Така лунка, глибока далина,
що в неї щирости та радости я вчуся.

1925.

МАГДІ П.

Знову мертві дні. В манеж. У коло...
В збіжність.
Все. Ні тут вогню, ні в даліні.
Я тобі скажу про пізню мою ніжність,
і про те, що важко жить мені.
Карими, вечірніми очима
ти подивишся у серця глибину...
Нєсить, нєхїть чорну, незлічиму, —
та одну розятрену струну
чим втамуєш? Чим, скажи, —
вгамуєш?
Що ні день: все більше, гірше, зліше...
а спокійно, хброше лише, — як ти
цілуєш...
дивишся, всміхаєшся, мовчиш.
1925.

ВІНКИ СТОЛІТЬ

Вінки століть — коханці і коханки!
вінки століть!
Вернути до дитинства як, до ранку
мені скажіть.
Щоб світ новий і слово і бажання,
щоб кожен день новий!
Як Вієві, — звільнити від страждання
— ох, підніміть склепіння чорних віі
Як Вієві. Ні, тільки серце й очі!
Життю: — жадне, міцне!
Щоб день — та щастям. В тугу за
ним ночі...
а пише: не мене.
1925.

ДНІ

1.

У ночі, у ночі
тільки вітер, луна та удари!
Тільки кволій, — мовчи.
Нам все болю, вогню нам, а в парі, —

в парі молодість нам і жага
і шалене бажання: — жити...
і ломати життя черга...
і безмежно любити.

Все осінні вири та весна, —
як нестримний розгін бажання...
а старим — лишилась луна,
тільки тоскна туга вмірання.

Тільки, сиві дні полином
і гіркою отрутою слово...
тільки висохле — мулом дно...
як душа, так і тіло безкровні.

Хай ломаються голоси!
Гаснуть очі, як вікна вечірні...
Молодий, — ти силу даси...
ти любов віддаси: — безмірність.

1923.

2.

Тільки дикий вітер та поле: —
ввесь осінній, тужний простір...
Сподіванням вогню моїм болем
безберезний осінній вир.

Серце бється великою вірою
і я знаю — горю, бо — прийде.
День, — як очі, як радість щира, —
що в далекі світи поведе.

За гірким оцим ланом вечірнім,
цим вечірнім болем — моря...
Все роздолля і пестоц — у віру...
творчий порив і щастя: — шлях.

1923.

ЗВИЧАЙНИЙ ЯНГОЛ

Хатки блакитні і цвітуть сади...
Цвітуть небесні луки. Сірини
співають...
І я дитина. Жду — Жду: прилетить
сюди
звичайний янгол... Сяде... Знаю.

Знаю...
Звичайний янгол... бо вже так торкає,
так лащить казковий біль і сум,
що стати надзвичайному ось нині...
ох, к людям, — а вони — та чисте
принесуть,
щасливе серце — очі: небо наше синє.

1924.

ТАК...

Так і буде. Скаламуться очі...
Серце вистигне... Запліснуть слова.
Неминучі, безконешні ночі
і у вікна місяць, — як сова...

Як махнеш рукою... ти усе забудеш...
...пустишся по течії плісті...
Серце! Моє серце! Ну чого ти будиш ?
Ну чого вже не схолонеш ти?!!

1925.

БІЛЬ.

Не вернути. Спалено. Давно.
Не знайти мені ніколи місця...
... а тополі... а тополі за вікном
молоде, таке, пахуче, ніжне листя.

Чи ж заплачу я коли нема
сліз нема й гіркé, мов камінь слово?
Ніч мені росте. Пливе із піль-німа
і тривога тільки їй наготові.

Я згадаю... я тебе на мить
кликатиму сни! — Хай ще вернуться! —
Серце так болюче защемить —
киво та цинічно знов уста всміх-
нуться.

Молодість і щирість і любов...
Криці тільки та вогню в оцю годину!
Закипілася на кожному слові кров,
а нема ні сили, ні снаги — щоб ки-
нути.

19. IV. 1925.

ПЕРЕХОДИ.

Горіти, горіти, горіти.
На вітрі — краще, як у кутку.
А далеч осіннюю не загріти
сонцеві... в мертвого листя танку.
Безсилля... і тугу — яку!
Руки: — ці закрівавлені віти.
Так холоднó... Холоднó.
Знаєш?! — Мені непритульно!
Мов усе я згубив давно...
Безповоротно. І серце знечулене...
Вітер.

Осінній, порожній шлях.
Пустирі переходу в оцих полях.
Пустирі переходу в серцях.
— ... Шлях...

27. XI. 1924.

ШИНКОВА.

Знову біль. Полин, сивіючи
на уста гіркі навіє:—
чи забути все мені
й у осінньому вогні...
все спалити! Все! До щерту!..
... Тільки б глянути... та вмерти.

Витримало б серце. Билося:
Шляночка б усе хилилася.
... А опалені уста
... очі мої — по світах...
Серце з ока впало каменем.
Любая пішла мені.

Любая пішла.
Світ собі взяла...
а мені, за тим, за світом:—
дикий, злий, осінній вітер.
Ох, гуде та стогне.
Гей — та на дорогу...

К бісу все. Одно. — Забутися.
Спомину одного б збутися.
Супроводять кожну ніч.
Ой, як страшно з ними в-віч
пити гореч, що лишила:
з хмелю — та найслабшу силу.

Осінь. 1925.

ПІСНЯ.

Радість приходе не часто,
а всі дні — це на цвинтар шлях...
Туго ж моя квітчастая!
Пісне моя, що в твоїх очах.

Яблуні смертна осіння пряжа
осени, болю стяг.
Ніжно і просто ти щось мені скажеш..
— що? — все одно. — Все життя.

Очі твої живії!...
Тіло співуче твоє...
... а вітер... ти чуєш? —
— холодом віє
а далеч, як туга, так серце пє.

1924. Осінь.

УРИВОК.

Віконниця ізнов захлипала...
розбита, млява колія...
Це відцвіла пахуча липа: —
весела молодість моя.
І ти, — що була світ і туга
у днях моїх — моїм стежкам...
— той сум отав і гореч лугом...
докір пастушого рожка,
що в синю, ясну склінь осінню:
холодним небом молодик...
та це не радість. Осінь нині...
не веснянний це — смертний крик.

1922.

ЗМРОК.

Золота, прозора далечинь...
Молодість моя і віра рання...
У ранкову, теплу сонь і синь
дівчина... весна!.. кохання.
І нічого... Не такий бо вік.
Спів — до місяця виття собаче...
тільки кров і злісний дикий крик,
тільки кращого і кращої не бачив.
Вибивавсь з дитинства — забував
кохати.

і по карті карту програвав...
щоб, на землю всі шляхи, мов грати, —
щоб горіла тільки голова.

Осінь. 1925.

ПРОЩАННЯ.

Нині так нудно і так трівожно.
Щастеві вже здається й не здатися!
Ну, я не думав, що так ось можна
болем, любовю так захлинатися.
Вітер. Простори. Чорні тополі.
Вічне напруження: — життя з рушни-
цею.

Смерть — це ж нічого. Міцніє день
болем.

Краще йому — ранковес сниться.
Тільки ж... Чи варто у плісні жити?!
плісінь у золото, нуд брехень — в
свято?

Тільки життя ще більше любити. —
цею любовію проклинати...
Я не заплачу. За все заплачу я, —
як воякові, мужеві личить...
як пестоц гада слизьького чую
і біль і любов — останнії, кличу.

1925.

Елєгія.

Оттак і знівечив — спалив усе.
не знаючи.

а очі твої все мені зорять.
А журавлі — у далеч відлітаючи
сумне, сумне, докірливе дзвенять.
Та жаль який?.. Що жалувати нині?!
коли — прийти... торкнутися й піти..
Коли, як осінь ця — холодна, ясна,
синя
лише фарбована, та неживая ти...
Ну що? Була одну хвилину щирою...
а все слова — сухий пісок в руці...
а я? — який мені? — Не буде мені
вирію
я на землі не птах — на межах цих...

1924.

МОЛИТВА.

Ну, прийди! Ну, зявся ще!
Нехай біль, що до шалу, до крику.
В серці смертного болю вщерть.
Ніч холодна така... велика...
Тільки просто та щиро про все
ти скажи... Все одно загинути...
що ні день такі вісти несе
все забути б... усе покинути...
і так страшно став мені...
ну води у пустелі підй проси...
Мовчазнії, сумні ці дні...
хто ж з нас, хто, скажи мені, випро-
сить?!

1925.

ЧОРНЕ.

І осінь квітами: — прощай!
і журавлі курличуть тугу...
далеким обрієм безкрай
відтятий — суне, суне смугою...

і потяг охкає, гуде...
Кудись несе, кудись — за вітром...
і серце, в лад йому, веде
глибоку, щирую, нехитру

останню думу: — все мине,
повториться, що неповторне...
...а змученість коли ж засне?!
заснеш ти — в непорушнім чорнім?!

1925.

НІЧНІ СЕЛА.

Нічнеє місто і моря ланів,
що сторожко таять напружене че-
кання —
який вам біль! Яка любов і гнів!
— роздвоєне, напружене страждання
Сном давнини приплющені горби.
Чоло пооране — горби карбують ме-
жі.

Якої ж радості, якої боротьби
розбудить усіх вас мій дикий крик
бентежний?!

Глухі, беззубії пороги не риплять...
... і темні вікна... замкнені всі двері.
Тут далі обрію все зором не сягать,
і що незвиклий світ, — все привид,
все химера.

На грані міста й пустирів село,
село моє! —
який твій сон тривожний — творчий
біль розбудить?!

Заграва міста — цілу ніч... І з них
зоря встає...
і крицю, а не сіно несуть люде.

1924.

ВІТРЯНЕ.

Вагон за вагоном... колесó за коле-
сóm...
... а хмарки та обрієм — усміхаються!
Вітер до обріїв — у синій сон: —
роस्कрийся, земле! Рости безкраями!
Рельси вгинає груз. Мязи пружить
тягар.

День цей, — як човен, — з веселими
ген вітрилами...
у казковий простір принесé... і умліє
жар...

в пахощах леготи вечір затліли...
Хмільному повітрю підставляй уста!
Радості! Сили напийся. Болю!
Вітре! — Почекай! Разом по світах.
... Вагон за вагоном... поле за полем.

1923.

МІСТО.

Екстаз будов. Той захват сил і воль,
уперте, вічне, негамоване хотіння.
Вогонь і крицю сил вікам, просторам
дати,

лишити втіленим в залізі і камінню.
Фанфари каменю і криці у світі
могутньої і непокірної Людини,
що богом мужности і волі стала нині:
— мені земля! життя! І я закон єди-
ний.

— моїм бажанням все рости.
Не ляк і не тривога незнання —
де млявість вироста оманами спокою.
— На безліч створеного — більше!
новиною!

Хвилини дією напружено дзвенять.

Ох, море світла! руху! голосів!
уста до уст... до серця — серце! руки!
Згризота? Ні! Зневіра? — Ні. Одчай
і мука
це тільки там, де вже нема світів,
де вже земля, як жінка — є нелюба...
вона, що вічно, все віддатися жадна...
Скарбниця сил, любови... Яка згуба?
Коли нам буря, шалу сил луна?
Екстаз будов і воль. Вивершення
найкраще.

Залізом рук і сил ось місто моїм дням...
і, як життя, — ніколи я, ні за що
за нього серцем я не зраджу — не
віддам.

1924.

СВІТ.

Світу та землі... Охопиш серцем...
оком...

Такий світ хороший... дорогий...
та під гострим вітром тим широким
баламутом хвилі в береги.

Як душа, — напружені тополі...
— хвилями ж! Струмками вітру грай!
Я коханням нині... ніжним болем
повний весь. Налитий аж у край.
Молодости, сили в мені жар...
вітряна стала, дика мені доля...
Через пень-колоду, багна, яр
мудрої землі нестримна в силі воля...
Ех, та й баламут... Закрутить ка-
ламут!

ти рятуйся щирим дієм, словом...
Світу та землі: у — буднях тільки тут --
буднях ясних полум'ям любови.

1924.

ТУГА.

Нині серце в пустирь або з мосту...
В бездоріжжя осінні шляхи.
Несподіваним, чорним гостем
цеї терпкої туги прихід.

Цвинтар! — Цвинтар — осіннє роз
долля!!

Навіть обрієм вітер тіка!
Оце й спалена бурєю доля!
терпка гореч... та міцна ж яка!

Гостра туга мені полинами --
забувай що і снів ти весну.
... Як займеться, займеться вогнями
синім полум'ям смертного сну...
Стала рідна одна мені осінь, —
коли думці й тілу — весна...
Коли смертний келех — ну ось він!
і співучі: — простір... далина.

1925.

БЕРЕЗЕНЬ

Грачі. Вітри. Рахманне поле...
Тугий потік росте з рова...
Хай сум вчорашній стане болем,
щоб порив на шматки порвав,
щоб чérком віт, прозорим небом, —
та лунами — в одгін одгон
сказати: сили тільки треба!
вже зник зімбовий сон...
Живий та молодий — не винен
за давнину глухих калік...
Весни міцні, бадьорі вина —
черемховий отой потік!..

1925.

ЦИРК БОБОЛІ

Цирк Боболі. Папуги. Кльовни. Тір.
Бульвар осінній, жовклий. Неспокійний вітер.
Такий далекий дня оцього зір.
Такий чужий каскад крикливих літер.
Крізь пудру й барву — смертна,
жовта кість.
Слова та рухи: — птахам тим би
вирій...
Не зглушить бубен... Роблені смішок
та злість...
остання втома й біль... пекучі такі...
щирі.

1925.

РАНОК

Краплини часто й густо...
гостем я — воскреслий...
то ж в пам'яті. — як у дощі, —
лице — в обличчя — плесом...
усі, — бо ти — в цю рань
одна з усього гомону...
на душу — і доглянь! —
пусти, — як зайчик, — промінем...
я так люблю тебе — бо ж ти
тих інших всіх затьмила!
Гроза... собою всі світи,
як плеса, — напоїла.

1926.

КОХАННЯ

Ну, радість ти, чергó стели!
простір — путі до свят!

...як степ, як з тих апостолів
та найніжніший брат.

Хмарками тими ранніми —
порвати береги...
Ринь, рунь зелених врун... коханням
життя найбільшої снаги.

Уста твої... Та дé мені!..
самотний перелаз...
Склінь, склони та у теміні
на груди — груди: — раз!

Ох тільки б раз! та вéчера...
через рокі, світи...
Щоб тільки заперечила
та найніжніща, — ти.

Не враз... Щоб до найкращого...
Найбільшого... Усе!
До щирости пропащої
так душу все несеш...
до щирости пропащої, —
яка коханням ссе.

1925.

КОХАНА

Мов позолочені у квітах віти...
в серцеві знову щемить весна.
Степ той, що пахами трав і квітів: —
скриня бабусі, що усе зна.
До річки, — горбодом, — як сушену
грушку: —
серцем обсмокчеш пахучий день...
Ранок: веселки, — як йграшки —
дужки...
серцем питати: ну де вона? де?
а вбрання дівоче, знайоме біліє,
і ший смаглявіші, як вчора була...
а вбрання на грудях пружисто повніє,
а в погляді ніжність хитка зацвіла.
Я пестоцми серце. Забться. Не стане
повітря, ні слова, ні світу — у слід...
Слово одно... найбільше: — кохана.
— яблуні блідорожевий цвіт.

1926.

ЖИТТЯ

Життя, — це красуня. Давай їй
дарунків!
Простору, весни та годин, — як вина.
Щоб лоскіт і сміх і в лунах цілунків,
у квітах, в промінню цвіла далина.
Життя — це полудня літнього злива
безгучна і теплая повінь дня, —
коли ось-ось-ось стане світ щасливий.
Як проміні, всі доокóл — задзвенять.
Життя — це на цвинтар шлях і
змагання
за кілька ментів — щоб їми рокі,
щоб тим горінням, як хмелем і сян-
ням
ти в буднях луни топив гомінкі...

Життя, це закоханість вічна. Горіти
ізнову — щоб дій і чин по світах.
буде ж воно — яблуни оці в квітах...
очі... тіло твоє... уста.

1924. 9. V.

НА ПРИПОНІ

Жили: — віттям. — В хряскоті ко-
стей
не прозорий. — не дівочий крик.
Густий стогін з переломлених грудей
Криві малиновий, терпкий сік.
В ніч — ударять полами вітри!
— аж закрутиться усе. Крутінь!
Вюнами порою.
Листя, люде та каміння... дерева...
— а думки й слова: — горох!
Блискавкою, скоком, гострим сі-
качем
глухо, тупо і неодворотно...
— що ти думав щастя вільним сіячем?
ну а будні де? мізерні всі турботи?
Радість захвату — ну де вона — ве-
села і жива?
крила її діде?! --- що кроку, — на
припоні?!
ех, — трава прогоркляя — слова!
попином годованії коні!

1925. 14. X.

В. Д.

Іржою осени... вуглинами затліли
сади й ліси... і далечінь шемить...
а сеце раде, що тебе любило
і що тепер при спомині болить...
Вже скільки раз було! — Не витри-
мати туги
і сил нема — дивитися і жить...
але, як ніч безсонна на ранкову смугу,
все зір до тебе стомлений летить.
Твоїх дитячих уст і як черемхи, тіла..
Волосся, в яким мед столить... дурман
і пристрасть ночі...
Найбільший і незгладний слід лиши-
ли
магічні, золотовечірні очі.
Тут ко́ло днів залізне і суворе...
тут пробкляте життя вогнем згризот
палю...
і крізь моря, простори, дії, гори
я простягаю руки... ще люблю.

1925.

МУЗА ДАЛЕКИХ МАНДРИВОК

Переходи... шляхи... мости...
небезпеки минути б... згуби...
Та чи ж треба пристані тим
кому муза Дальніх Мандрівок любя?

Мені Конго, Парана, Туніс —
чи Бразилії хаши, чи нетрі Пиріжу: —
все одно життя, тільки б ніс, доніс...
був би к серцеві людському серцем
я зближений.

Коло уст нехай глибше ляга
складка болю, гіркої думи...
Що той жаль нарікань, як черга
захлинатись любовю і сумом?!

Переможений — не повзи!
не благай же дарунків пана...
зуби зціплені, зойком: — взи!
— нехай буде на рані рана!

Тому щастю не бути вік!
як не в рух, — так вогонь останній...
Хто до Дальніх Мандрівок звик
— що йому нор кротячих кохання?!
1926.

МОЛИТВА

Ох, — мій вітре! вітре шалений!
розломати б цю землю нам у танку!
Чи ж душі, — земній нареченій,
буть в запльованому шинку?!

Ти широкими крилами горнеш...
ну згорни ж оцю плісень і спали...
Холодно мені нині ... чорно...
тільки попіл... руїни з імлі.

Чи ж хоч крихта любови й суму
нам за спалені сили і вік?!
Чи одна хоч теплая дума
в ксжне слово моє — у мій крик?!

Оцю темінь руками б порвати!
Серце вирвать! — Повітря! Життя!
— Тим, прийдешнім зацілувати
чистим, — наш закрівавлений стяг!

1926.

КРИК

Гей би знову коник деревляний!
Йому сміх безжурний у розумні очі...
Голову гарячу — болем паний —
я не сплю, в руках тисну що ночі.

А тут вітер за вікном! Та дикий!
Тільки кровю, злом і боротьбою жити!
Світ широкий. Такий світ великий,
а його в одно життя змістити.

Як вродивсь, — сконаєш на порозі.
... а ні там, ні там... Горі, а все
схолонеш.

Люба мамо! — Споминай у Бозі
терпку душу блудного Антона.

1926.

ПРОБУДЖЕННЯ

Іще парус, важча сон землі,
а вже десь голосі, копита, луни...
і з-під важкої пелени минулих літ

весні ще трудно встати, — юній.
Оновлене обличчя й серце і не враз
вітрам, роздоллю, сонцеві віддати...
а я ж... її люблю... Люблю до скáзу.
зімою втомлений, — не можу більш
чекати.

Роскрив обійми я. І я кажу: —
дивісія!
Тугі вітри. Високе, ясне небо.
Як проміні, — веселі згуки поплелися
і діяти і жити треба.
Летять потоки в рух. Летять, дзвенять,
співають:
що всім любити — всім простору треба.
Цілую землю я. Скажи мені! Послухай!

ось очі, тіло наливає сила: —
чи переродження важке й болюче
духа
тут стане, на весні мені — могилою?!
1924.

ЗАСІВ.

Лежать поля — по породіллю жінка...
і вохко дихають — натомлені,
щасливі.
На березі новому... там, на вільному
зарінку
почався ясний шлях — за ширим,
журним співом.
Над засів молодий тугі вітри летять...
Сухі, лункі шляхи: — те золотого
осіннє.
Холодний їм простір. Бо знають:
смертне нині
лунке глибоке, небо блідосинє
почáток лише, зародок, багаття...
Ця осінь журна — тільки мєжник —
день,
що рве, що пута давнини скидає.
Вир пахів... голосів... та закликів —
пісень
з міцних, оплоджених в нове життя
безкраїв.

1923.

ОСІННІЙ.

Грабі на березі. В спокійнім плесі
плюск.
Лиш зрідка сріблом швидко риба
блисне...
Темніє, аж гуде, темніє вечір. Гусне.
Простір, як воля, — ясний. В синім
вітрі — пісня.
Осіннє золото. Червлєній верхи.
Грезет беріз і клепів кров. Шепшини.
В лункую далечинь — де за горби
горбатяться шляхи
стожаром слів душа і очі линуть.
Тобі, осінній, — вся вимовність слів
і снів моїх і марень болем пняних...

Світчада неба і землі до прбóзору й
багаття вечерів
вітри — мій путь... мій біль широко-
ланний.

1923.

ПІСНЯ.

... А вітер віти пробує,
бє злегка і торка...
які по грозах óбоє?
тобі вона яка?!
і синькою розведений —
дунить, дуднить простір...
цей ранок мені мєдяний,
та щось — не той би зір...
Ще ж плесо не заплісніло,
село не одцвіло,
що молодую піснею
та повинню було,
та кликало великою...
ликом по руках...
щоб став не співом — криком
тобі — до тебе шлях.

1924.

БАЖАННЯ.

У пристані бажання більшого росте,
простором моря чи землі цвіте...
Залізна медуза, чи Чумацький Шлях:
все сила й туга подолати — у в очах.
На дні безжальне, круте ярмо
ну, коли ж покладемо ми?
Як закон, — імя своє, думку дамо?
розум і душу вирвемо із тюрми?
У жилах замкнений вітер кричить,
вогонь, у тілі скутий, горить:
— тіло та серце рве.
Любов та всесвіт очима нам пить.
Серце не мовкне. Ячить.
Серце дзвенить. Зове.
У пристань принесеш, хотіти ізнов
Щоб сил на новії змагання мати.
У пристань геть все, що сплодить
любов...
Що вродить, що плоть твоя, кров
твоя втілить
— просторам, життю вертати.
Вічно тузі, силі ув очах
поки живий, — бажанням горіти!
Ананас, чи залізо, чи Чумацький
Шлях, —
— як можеш, як вмєш хтіти

1922.

ЛИСТ.

Душа ізнову болем
(це все з твоїм листом)...
рипіла, як тополя, —
там, — за нічним вікном.

і ніч, як горе, суне...
Ну я не знав... не знав...
я вірив — ти красуня —
світам про це кричав,
як те, що хочу щастя, —
що в нім, — та їм життя...
Звичайність... це придасться
хиба на каяття!

І... не вином: не полумям...
в загорклину — спішать
думки, слова пошарпані...
Горить моя душа...

і рѳспач — він навідається!
і пустка, — мов колись...
Я ж не забув. Я кидаюся
і кличу я — вернися!

1922.

ЕКЗОТИЧНЕ.

1.

Арманда! Оллагумі! Уґавані!
ти екзотичних снів тропічне сонце
буїне!

В пахучого волосся задушному океа-
ні
втоплю чоло... і випю уст отруї...
Південне небо свій вахляр вогнений
ось підняло. Високі груди моря
напружено гудуть. Ох, буї який
шалений!

Які близькі! великі! — ясні зорі!
Весь день оцей — налитий аж по
вінцю
вогнем та силою (ще й болем к серцю
зближений)
В якому ж словнику, та на якій
сторінці
знайду тобі слова — єдині, теплі,
ніжні?!

1923.

2.

Ось... Заплющив очі. Так ясно, ви-
разно бачу...
густий, п'яний пахами, смолами ліс
та луги...
Десь далеко, далеко... на зіррю
гієна плаче...
Гомонять над затокою люде... Вільні.
Веселі. Нагі.
І південного ясного моря все кличе
плюскіт рожевий.
Синіх, ясних небес знялася крилата
глибінь...
Люба дівчино Сонця! Де ж ви?
Ну, — де ви?
Ось, — за вікнами осінь. Той день, —
ночі чорної, глибої тінь.

1923.

НА ПОРОЗІ.

Далекі заграва, луни і топ...
а ніч, як тривога... Що дай ти їй —
счезне.

і не шелест кроків... не руху потоп.
— скавуть десь пес.

В тиші, як в люстрі. — відбилося все.
В п'їтьмі, у мовчанню нестримно
росте.

Ох, та й важке щось земля несе!..
— Лиха, вогню, — як на те.

Тривожним і чулим серцем. Грудьми
припади. — Землі поспитай —
яку браму розкрили зломали це ми.
і в безкрай

своє серце віддай.

Цей лан — залізом. Кровю. Вогнем
здобуї... Сказати життю: — плоди!
Це бїль останній за радісним днем...

Нїччу —

— кров і прокляття — слїди.

1925.

МОВЧАННЯ.

Хто зрозумїє, що не треба
ні слів, ні рухів, ні чекань?!
Нїме, холодне висить небо
і каламутним шкелцем рань.

Хмари набрякли та горбаті
і з ночі ще в чуттях пустир...
... а світу — сходом меч шербатий,
та тм'яний місяця пухир...

і вже бездомний вітер віє...
а, серце не здола... кричить...
о... — хто ж навіки зрозумїє,
що наказала ти: — мовчи!

1925.

ВЕЧІРНЄ.

Крізь листя знов сочаться
вже промінї до нас...
ох, літові ж кінчаться!
одзолотїв нам Спас,

і так стає сумирно...
слова як сум: — такі...
ох, — ті усі вечірні...
прощальні хмарки...

Пах лип я чи твій лепет,
а пив, — як щастя пив...
уста у поцілункові —
по-над усе любив...

І вечір тихим святом
дитинний сум такий: —
чекати та вмлівати, —
як в сутїні — гречки...

1924.

БУРЯ.

Зойк, — а не пісня! — Вітер та грім!
Не ніжні дотики, а удари!
і не кадильний дим!
тьма — від гнівної хмари!

Паше. На попіл сушить у мить!
Жаром нестерпним, вогню -язиками
слово нове простором летить
нас розсудити з віками.

Як під вербою мовчить вода,
так перед серцем давнє...
що там понурих зім череда
та перед походом травня?!

Що там твоє — моє?!
Наше — бурюю віс.
Вітер — та заграє.
Блискавкою — та сіє!

Глухий, — не почує. Не встане
мрець!
чулий, живий хто, — озветься луною!
Пині старому кінець.
Дієві день. Боротьбі. — Не спокосві.
1924.

БАЖАННЯ.

Від жалю втікти. Єдиного лиш хочу!
Співчуття сліпого — смертного гріху!
Дружка-туга силу ссе... у довгі оці
ночі,
довгим стала горем на шляху.

Як гора, мов хмара — ось уперта
дума,
тисне, гнєбить, шириться, росте.
Але ж чи вогонь та вигодущ сумом?!
чи з паперу кїтка зацвіте?!
Нї. Життя! Простору! — Руху! —
Світом
вихор сил нехай летить, реве...
В серце, в жили хаї ударить вітер,
тіло, душу на шматки порве!

1925.

ПОЛИН

Тільки в серці: — що гуде той вечір...
... золото осіннє та смеркове...
та чиїсь похилі, любі плечі
ніжне і гірке гаркаве слово!...

В серцеві полин. В руках рушниця.
очі, — як дзвінка, холодна криця.
чи ж у повні ранок весен та любови
таємниця
хоч у смертний час присниться?

1925.

ПОТОП.

Урвався степ, як тупіт закутий...
Гей! — Що за луну? — що за вістку
несе?

Камінь суворий та вітер лютий,
та сиве море — усе.
Як той, із Страшної Помсти, — в
Карпатах
руки до неба підняв.

Полинами та тишою ніч заклята...
... пальці німих, далеких заграє.
На ліси Полісся, Сиваш та Плавні
зойк безгучний... Но що йому слова
клопїт?!

Тільки місяць свідок спокійний,
давній...

Ніч: — мовчазний, нещадний потоп.
1926.

ОСІНЬ

Загоркле й терпке осіннє повітря...
цей хміль, як закоханість, пити б та
пить...
... а там... і береза горбом у вітрі
біжить, біжить і біжить.

І захід — вулкан... Заливає і валить
міста і гори... Сушить моря...
ох, як на осінній землі оці мало...
Великодню свічкою очі горять...
та тулиться, тулиться горнеться в
холоді...

спїва далечинь сумна...
Чи вже ж і життя не стало солоду
для весняного вина?!

1925.

А ТУТ?!

Просторів, днів для землі лункої
ломати життя залишу...
а душу як виїняти? заспокоїти?
а очі чим погашу?

Чим бїль нагодую? жаль і тривогу?
як-небудь ти їх не зіпхнеш.
а тут ось — розбита росталь-дорога
березнева повідь... безмежжа...

а вітер тут, час, проміння -- потоками!
Моря рухливі дзвенять...

а тут прозоро, далеко, високо
з вирїю птахи летять.

1926.

КВІТЕНЬ.

Дощ весняний і проміні... та всіх
словами, пестощами заливати...
Ох, ти ж! який! Прозорий, ясний,
тихий,

а так каверзувати!

Весна і молодість. І що тягар чи бїль?
Вага і кров життя — так треба,
так і стало!

о ця весна просторам лунких пїль,
що дня вчорашнього і сонця стало
мало,

Якої ввічливості? розуму? спокою?
Коли вітри — провіяти, розкрити...
Нам обрії розсунути, лиш поведи
рукою
—: широко, вільно жити.
Смішка! пестлива та міцна! Дивися!
Які зуби!
уста які... а тіло! — і з очей
дурман та радість. Згуба. Сама згуба
— торкнеться, — так спече!
1925.

ВОГОНЬ.

Вітер. Ніч. Пустир.
Десь там... десь вогонь.
У степу вогонь...
Чий? Скажи?! Червоним
цілить оком хто
в серце, в світ широкий...
Знову біль росте
схований глибоко...
Хто життя дає? І жу і тепло?
Кому серце к людям ясно зацвіло?
Млоє не затче. Нічку не втече
кожен відгукнутися, озватися
вже мусить.
Тіло пропече! Ночі пропече
жар отих очей
поцілує, або вкусить.
Дикі вогні нам палити в світ
Не вікно. Червону
кров — живого цвіт.
На вітри, на ночі —
вставай, хто хоче!
життям горить,
у болях серце кому тріпоче!
Для землі — земній хто має очі.
1922.

ПРОСТІР.

Не заглушити серця. Не замкнуть.
Вітри життя порвуть уста і жиля.
Страшна, сувора нам, горбата оця
путь,
любов кривава і нестримна сила.
Спечуться мовчазні уста
і стануть очі — криці блиск холодний
Шляхи — вітри. Пожежі по світах...
Тут, — лиш проваллям вічний біль
голодний.
Нам неминучий біль! Жорстокою
чергою!
Все инше — все пусте! Ти пий доби
луну!
Як вітер, — стань. Дзвени, співай
добою!
Вогнем ставай! — палити давнину,
щоб зливою, щоб промінів рікою
життя в одну напружену струну!
В одно невблагане, уперте хотіння,

щоб оновилася, цвіла усім земля.
Що-кроку, слова, руху, що-хвилини
від серця зойк і кров. Проклін і
біль на шлях.
і, що ні крок, — хай ширшають про-
стори!
ті, що безоднею нічною, чорною
стають!
де тільки зорі, недосяжні зорі
із мудрости найбільше — вічність.
пють

1923.

З БЕРЕГА.

Чи випито, чи спалено —
одна нам колія
смаглявая, опалена
циганочко моя!
До берега, та з кручі!
у гру, у вир! — Нехай!
порвався крик жагучий...
і холод, і одчай.
Нам ніч, як ляк, — безоднею!
Ні сліду. Ні луни.
Життя, — останній зойк сьогодні
Гаркавої струни.
1925.

ШЛЯХИ.

Горбатий, хрестний шлях — ізнов
твоя Голгота
і дум... Фальшивих дій крикливий
караван.
а обрії, а далечинь — це кров...
вогнем висоти
і тільки низиною спокій і туман.
І все твоя душа болить, вагітна новим
світом!
і просить лун... чекає і мовчить.
Болючий, ясний шлях: — давати та
горіти
і знать: — ні відгуку... і знати —
так прожить.
1923.

ПОВСТАННЯ.

Так... Кільо з шістьдесят — нестерп-
ний блиск.
ізов крива долоня гільотини!
Став гострим, твердим згусток раб-
ських сліз
і вже крилата, вільная від них,
жива хвилина.
Сувора, як ці дні, — жорстокая лю-
бов,
і тільки того, що вродитися гряде
далекій голос чує...
іркою, по́том терпко пахне кров...
— чорніє, важчає... парує.
а словом спалені уста —
вогонь... вуглина серця — криком...

По площах, у вітрах повстань
вони ж вогонь та крицю кликали!
Граніт холодних бант... Бастілію,
старе,
вчорашнє — в небуття!

Ось повне новим змістом
життям і силою — у кострубатії
долоні вже бере
берло доби Сент-Антуанське перед-
містя.

1923.

ПЕРЕХІД.

Шляхи закурені розбіглися в без-
дальч...

як миш, як заяць — промінь
покотився
воли! мої воли, степи ви мої чвалі...
чого б я з вами снами впився?
Мойй весні не романтичних віршів!
наївних снів про тугу і кохання...
Вогню й заліза... а то стане гірше...
Нещадно... до конання.

Пахучі твої вина! радістю та міццю
хай у хмарках блакитних буде твій
чертіг...

Мені сьогодні ніч вже не солодка
таємниця, —
як ступить день за обрію поріг.
1924.

МАНДРІВНИЙ ТЕАТР.

Мандруючий театр малої Ізабелі
за пару срібних дасть любов і сміх...
в подяку й кілька слів і щирих,
золотих...

хмарн вечерні небом — каравели
за мріями прийшли у пристань
тихих вод...

ти у Франческові пізнаєш тут Отелло.
Ах, душу Гамлета казкові каравели
ген, у бездальч, у слізну свободу.
Паноптікум тобі всі дива світу
ще й чари Індії:— дай пару мідяків...
Сьогодні будьте всі безжурні, теплі
діти...

а суєта, а клопіт?! Ну які?
Облізлий канаду на катеринці
під парасолем оранжéвим тягне
льос...

...Кохання... Зрада... Шлях... і
зустріч... і гостинці...

ну все, як завше... Всім так повелось.
Пий! Цілий світ в малої Ізабелі!
За мідякі життя... найбільші дива...
Вночі: вогнем бенгальським зореспад
серпнєвий,
та ще жагучий шепіт незнайомих
слів.

1925.

Горні Черношце.

ОСІННІ БУЛЬВАРИ

Той вічний ляк дзвінків осіннього
трамваю,
коли далеко скверами луна,
а зблідлі зорі тужно допивають,
крихкого, гострого, як спомину,
вина.

Нічного міста привидні тини...
Заграва у горі... Немовчний, вічний
гуд...

а кожна жінка... жінка без дитини
така смутна. Вже осінь... тут ось...
тут.

У вирій дні. Дзвінки осіннього
трамваю...

обличчя любі! Нам віками путь...
Еллада... Картаген і Рим у сивій
далині безкраю,
що нашу тугу за безсилля пють.

1923.

СТЕН

Лиш сінява глуха полудня золотого..
Важкая спена у степу стоїть.

І непорушна і безмежна мить.
Лиш лунами здалік загонних гроз
тривога,

де обрії: — у далечинь пороги,
де вітер по морях вітрил, вітрил —
дерев стремить...

і час, як сивий лис шовкових жит
біжить: —

життю, насінню у світи дорогу!
Одна лише: незломная і вперта
найбільша воля жити, що до смерти
одно стремить, незмінно — в сні
пустель...

де прозор небуття і незнання —
глибоко: —
щоб знов морями юний корабель,
на все жадне й вселюбляче око.

1924.

АПОЛЬОН.

Вітчина-еллінська земля.. дванадцять
—літні очі...

Добро і зло за межі — тут життя.
Такий бадьорий і веселий стяг...
і серце, що я птах, у промінях тріпоче.

Я еллінів люблю. Своє дитинство.
Коханку першу. Той буття маяк.
Я знаю — жити — це цвісти, любити,
діяць: так!

Земля — покликання, офіра й
погостинство.

Любов і чин. У дні один закон!
Нехай у дні — дитинна, ясна віра!

Земляж:-- вітчина проста, хижа, щира
де не ступав Христос, ні Будда: —
1924. Апольон!

БІЛЬ

Так вже! так... І слів не звязати...
біль мовчанням у глибині...
а хотів би найбільше сказати,
те, що мати співала мені.
Покладу тобі на коліна
я гаряче чоло своє...
Мовчазні нехай гаснуть хвилини...
Нехай тиша задуму пє.
Таке ніжне, тепле тремтіння
в твоїм голосі чути все... чуть...
і забудь, що все тяжча нині
в сірих буднях втоплена путь...

Вогняної б — шаленої ночі!
та, як бурі стіхій — коня!
Тільки меншість змагається, хоче!
і одна стремлінь не спиня...
А тут... голосу не підняти...
і так трудно і тяжко знов.
Я хотів би найбільше сказати...
те, що може мати й любов.
Санатор в Будах.

1925. 18. IV.

ЧОРНЕ.

1.

Гавкає собака. Віти у вікно: —
чорні, чорні пальці. Вітер. Так
давно.

Сірюю мережу згублених краплин...
Сірюю мережу спалених годин.

І хожу я мовчки із кутка в куток.
Не дає простору оцей скүтий крок.

Тільки наливає терпким болем
вщерть.

Світла. Нехай зірка. Згасиш: —
1926. буде смерть.

2.

Ну, — яку я правду це тобі скажу
коли день-по-днєві мури чи межу?
Коли день-по-днєві тільки каламут?
тільки більше гніву в серцеві — ось
тут!

Щирости твої що тепло й кубло?!...
Людське серце к серцю і не зацвіло.
Осінь... ти не бачиш? — і холодна ти?
і мовчиш... не знаєш стежки, ні мети...
Тільки мертвим листям в серце
намело —
у гарячці тільки небо зацвіло...
1926.

ПЕРША ГРОЗА.

Знов з тривожного, чулого ранку
луни серцем у далині
і несуть небесні тачанки
бойової сили весні...

Це шугай-вітер, молодість буйна
за нову, за сувору любов...
Роскривай же груди! Гей! — Чуй —
но!
з жил за вітром, за словом кров...

Виривається з віття листя!
З парканів фірткі... і з очей...
рух і біг. Не глухе страхіття!
так бадьоро бунтує й пече.

Руки, рухи, чуття і увагу
в балакучий, теплий простір.
Мені знову нині відвага
— у життя повноводий вир...

де дзвенить все, сміється і кличе
ген — шляхами, полями — до хмар!
Діда дуба за чуба вхопив і смиче
й далі: — в блискавки невідхильний
удар.

1925.

ЛЕПЕТ ЛИСТЯ

Залепетали весняні безкраї:—
— вітри безжурні, листя молоде...
до тої мови серце розкриває
обійми, очі... В далеч окриляє...
і світ, безмежність сйива пє...
Весела мова листя молодого...
як повно випити, — що смерти не
мину...
до радісного, чистого порогу
в світлицю ясну, ясну, — запашну...

1926.

ЗЕМЛЯ.

Цього суму ніяк не вилити!
Не знайти йому нині слів...
Хиба визнаєш, що збезсилів ти? —
та до ясних дійти? до світів?!

Не зірвався. Хвилева втома.
Скаламутило гореч з дна.
Не відати її нікому,
не втопити у чарці вина

Коли тільки борня... переходи...
зов найбільший — слабе — умри!
весняні каламутні води...
і прозорі осінні вири.

яка глушила дні, сповивши як плю-
щем
руками кволими своїми кожну
парость...
стовбур здоровий... квітку молоду...
а люде ці... одна собача старість...
на них я лайки навіть не зведу...
Ну що? Ну що? Із мжички які вісти?
запморганому тілові — любов?!
Ці дні, — цей мов би «світ», —
барлогом онаністів
труїти, не будити юну кров...
1926.

ВЕРЕСЕНЬ

Вже кленіві горять алсі...
і з горбів — далекі луги
одбігають... Шорсткю стернею
добреди до своєї черги —

добреди і там вимов: — досить!
Запали останній вогонь...
Я не знав... Так! не знав я досі, —
що життя ось на цьому припоні...

але серце Ой... серце! не треба!
серце болем сочить, як в руках
молочай...
і високо злетіло небо: —
літа бабиного: — «прощай».

Защеміло простором і співом...
затужила любовю земля...
Глухо впала остання слива,
спорожнів на клуні пилкій шлях...

Лиш холодні горять простори,
Луни в луни — у серце бють...
Ох, ви, — зорі мої! Терпкі зорі...
як спалити тугу мою?
1925.

В МІСТО!

В прозорість днів зажурних, золотих
де все знання останнє, його втома...
Де все згасання... Крила: — хвили
тихі...
ох, крила ви мої, — нам мить яка
знайома!
І в місто хочеться мені. Там не плете
крихких мережев бабинеє літо...
У смертну безвість там ще не мете
зівялим листям, перекотиполем —
вітер.
Затримане на грані цих вмірань
виром осіннім місто буйно грає
і все йому від смерти до бажань, —
як смерть — всевладних, — все йому
безкрай!
Ідкий бензін: не звялий трунок цей:—

парфуми кволости, покори і
безсилля...
Ох, — вікна міста! Вогняне лице!
Вогні вечірні — спруженії крила...
і гул глибин в прозорість смертних
дум!
З вокзалів, передмість, від пристанів
та з площі —
Самум життя! Тих воль і сил самум, —
а не оця покірна, втомна проща.
1925.

ОЧІ.

Питають очі. Хочуть очі. Ждуть.
Неситі, щирі незагріті в світ несучі.
Несу любов. Скажіть же! де нам
путь
і це від вас усім еством почую.

У тузі й радості за щастям, за вогнем
хай ляжу з любовю нове життя
вродити,
хай в боротьбі за нам покірним днем
свою луну в мільони влити, вбити!

Питають очі — поки ще весна
і густа тепла кров, як повинь, — ще
вирує...
— Мені земная, люба далина!
змаганням радість кожен день віщує.
1925.

НОВИЙ СВІТ

О, світе впертий! Жару й криці дне!
Землі тесальнику! — Вітри нам із
простору!
Душа почує міць... Вогонь, вогонь
шугне
і десь вже творить, вже кипить, вирує
Життя вже спружує у дію, в чин —
удар...
Щемить любовю і бажанням вічним...
Землі! Землі... Життя нам, а не чар —
земля оцими днями, болем кличе: —
хай шириться простір! хай небеса
ростуть
хай більшають і далі кличуть,
мучать!
Як повідь весняная — наша путь,
а промінь слова серце з серцем
лучить...
над квіткою чи дією цвіте!
дзвенить, цвіте... так тепло заливає...
рожевобілі пелюстки мете
із саду молодого, із безкраю!
Шумуй же в серці, степова красо,
розгоном України — творчою любовю!
Хай кожен киде серцем в далечинь-
списом
—: життям, хотінням — силою і
кровю.
1923.

НОЧО.

Тремтіння золоте торбів, гаїв, садів: —
що в ясну далечінь вітри шугнули
сині, —
ген, де джерела вікових шляхів
так закипіли кришталево нині...
Простір оголений ізнов... та чи поля?
чи давнина обтрусить серце пилом:
щоб тільки гореч мовчазних годин
під місяцем виткїм у полі білому...
в тумані білому, вязкому, як нудьга,
де прожере тривога лун далеких...
Тремтіння смерти! Не моя черга —
я ще напружений вітрами весен
плеканий!
Що згасло — вмре. У лоно ж зєрна
ї туга
світами, веснами в майбуття осїнь
ця...
Роздолля терпке!.. Нам не знать
кінця!
З кільця в кільце нам, людям —
вічно друге.
1925.

СНІГ РОСТАЄ!

Вал. д'Обрі.

Такий бадьорий, такий свіжий ранок!
а промінь, як торкне, — так чути
дзеньк!
Але радїть чи нарікати рано: —
ще звести, звідити (оце найбільше!)
— день.
Високо, над вітрами, лунким небом
біжать хмарини — криги у воді...
Гей синїї вири! Та потавать не
треба...
Ми з серцем теплі. Теплі! Молоді...
Нам тільки молодість любовю
повновода,
ось побіч дівчини такі, як світ,
слова!
Гей в серцеві теж ходить вітер, —
ходить!
... пестливим вітром тіло ожива...
1926. Весна.
Horní Černošice.

ХОЛОДНИЙ ПРÓЗОР...

Холодний прóзор... Вітер гострий...
Ворота й двері щільно замкнено.
Важка, зажурна дума — гостем...
... а пес бездомний десь загавкає
так вечір, лан не нашим стане...
... тривога тільки з вітром лине...
... та рветься з вітру дощ розмáшисто
: — читкі, холодніі краплини.

Але живий! — Змагайся! Нині
простір: жона.. Новому — брамою.
Дням — дітям — веснам лунко-
синім,
що вагітніють за хмарами.

1922.

Баймоц.

ЩОДЕННЕ

Темна, хмурая мудрість розораних
піль,
та розбитий вечірній шлях.
Вічні — людське тепло та біль...
найгостріща — найважча криця: —
в очах.
Завше ж, в кожної матері кращій
сн
і кров людськую з кровю трав
пе земля у мовчанню останніх годин,
як безжальна прийде пора.
Що ж?! Вродитися. Встати. Йти.
Гнати луни, як полем, — так в
людських серцях...
Всім однаково горем та щастям
цвісти,
всім однаковий трудний шлях.
Хай же кожен минулому крикне:
«згинь»...
... за майбутнє — що матір? любка?
сестра?
Зір в останнє і вільний — у далечінь, --
щоб сказати велике, найбільше:
«пора».

1924.

Санаторій на Плєсні.

ЗАЛІЗО.

Бороду схилив найстарший... Що то
нині?!
Зрадили. Залізо й камінь люблять
діти..
... а тут лан, як світ. Але не бачать
квітів:
нині дітям инший біль та слово... —
рівно складене,
важкє їх думам, дням каміння.
Місто дітям.
Муравнік той з криці.
Цілим світом, злитим у єдине
путь широка, ясна, спільна сниться,
кажуть нам та давнині, — щоб
згинули.
Що борня?!... Кінець її відомий.
Покладе тавро нещаднес залізо...
Випече свій зміст вогнем... І що ми?
Вечір нам близькій... Він ляком,
втомою
як горня ось серце наливає...
Ночі близить.

Та ще й так: — праваллям чорним
гляне,
жа́ла зорь в пітьмі глухій десь
заворунить...
Ох, наш зойк німий у мить страшну́,
прорéчисту...
Ще, як у полях тих диких стали
станом
прадіди за шаблю, за уздечку.

віддавали серце, працю, жінку...
за шматок холодного заліза волю
віддавали,
щоб на чорному порозі, збитому
обжинку
кровю та слізми ми вік свії
напували...

Хилиться старий.
Яка наруга.
Який біль пекучий, неподужний
знову!
... а було б весті сном тихої, спокійної
любви
лан життя за мудрим та погідним
плугом,
пóтом, сіменем поїти тільки землю, —
бо залізо хоче ще
живого тіла... хоче крові!
—1925. Прага .

ПІСНЯ.

Гей! Тобі ні золота, ні слова!
— з того серця щирого тепла!
Може неможливої любови
мах мо'... та й підбитого крила.

Що було... Та й кращої не зна — —
ти ж найкращая мені в ці дні на цій
землі!

Дика ти. Нестримна ти весна
того вітру, тої бурі в душу стелеш
слі — —

Я по всім безкраї тебе бачу! Зна ----
ю... тобі серця шал увесь... вогонь...
У нестримному розгбні
силу всю тобі віддати маю...
хоч не знать,
чи на світанку, чи на сконі,
чи на ско — —
Pogni Černošice.
Осінь. 1925.

ПРИСВЯТА.

...і боги вмірають...
Так. Ми віднині тільки вороги.
Душа моя, опалена сонцем
не скаже вам де любі, дорогі
слова — до світу радісні віконця.

Ось видно нам обом кохані береги!
— вам нині все багно, та сморід, та
тумани...

Наскрівь нещирі ви, без сили, без
снаги
бредете привидом блискучая оmano!
Біля потоку щоб не стрілись наші
руки

жагу свою я вітром напою!
Жагу одверту, щирую мою —
призирство кину вам —
одно з пожежі муки.

1925. 4. II. Прага.

ПРИСВЯТА.

Прийшов та кликав: — ходім!
Ні. Не знати певно куди й чоґо!..
Згасла вуглина — серце його.
Чад і дим.

Не вогням, не вітрам земного життя
щиро силу він ніс... Давав ім...
служив...

Хай. Любови земної — суворий гнів.
— що там її каяття?!

Попіл, черепок — серце його...
Холодно і лячно: — ох, куди й чоґо?!
Не вогонь: — цвіт неплодний в твоїх
очах,
—: тобі смерть, а не шлях.

1925.

ОДИН УДАР!

Один удар заліза і вогню
яких вам в тижні — шість.
Єдиним словом світ збаґачувати я
спиню, —

бо ви лиш його зміст!
В чеканні, в тузі по новому дню
борня — до щастя міст.
Тепло і блиск очей по світі розлили...
вогні... елсктрику... всі скарби його...
злото...

а вам в багні у голоді — імлі
тепло якес вам в неволі цій, —
голоतो!?

Одні з вас океан перемогли,
закон і міру скарбом дали другі...
Вогонь, залізо й камінь ви спрягли
і ось, — одна наруга.
Ви ж всім річам, створивши їх усі, —
дали імя, і рух свій... свою силу...
а покутках сльозам — єдиній тій росі
труїти, а не бадьоріти вам безсилля.
Лише один удар! Лиш крок! яких
вам в тижні шість!
і в світі створеному вами —
панувати...

Ох, як би змога!.. яка палить злість—
За це життя, що зна лиш плазувати.
1924. 10. VI. Прага.

ЗОЛОТИЙ ДЕНЬ.

День золотий дримає на камінню
накиданому купами по-край дороги,
та потягається у куряві такій пухкій,
глибокій, —
що сивизною притрусил лопухи й
траву.

Так весело луги тут зеленіють,
а вохкість річки так лоскоче ніздрі...
і в очі гострим синім блиском криці
як меч, як вітер, — ясне сонце бє.
Беріз та верб розлогих по-над шляхом
тремтить весела, повносила зелень,
а у небесній синій та пестливій

глибині
хмарини сплять ліниві, безрухі.
Лягти в траву і теплеє, пахуче тіло
землі великої міцної цілувати
і чуть в собі глибоку, просту радість,
що зветься повносилого оцього дня
життям,
як ті хмарки, пройдуть у голові всі
думи
і станеш цілий: — глибина та зріст...

Щоб очі
вростали глибше та міцніше в землю...
в далечінь прозору,
щоб вирувало і цвіло життя.

Ох, жити просто! Жити повно!
Мудро! —
як стигне й наливається колосся,
як день цей золотий, що в повні сили
й руху
себе безмежно, щиро віддас.
1925.

ПРОСТІР.

Знов той шлях та лінива курява...
Добре, —
ще з дитинства все тямлю ті ясні

літа...
Відпливають жита за далекий обрій,
сухим шелестом сиплються сонно
жита.

Де сни давнини полинами гіркими
згусали,
і де попів життя, що згоріло, мовчаз-
ними могилами ліг —
тільки колос до колоса, переко́том,
золотом, вало́м
тільки вітру над ризами тими біг...
Зповільна, шелестом повноваге

золото
ось пливе в дальну́, у душу —
в степовий дрімливий простір...

Пий життя! Наливайся, як лан!
Новину неси в гарт і під бурі
молоти.
З вітру, грому і міці — золотий,
повновагий вир.
1925.

ТИ.

Сивим крилом повітає орел...
сонцем у очі бризне степ...
Шлях твоїй, — як воля! молодість
твоя!

Світ з тобою, в тобі росте!
Ти знаєш кров — трунок життьовий.
Праці, боротьби і щастя ціну.
На шляхи й поля вільно скажеш:—
мої, —

бо несеш ти життя земного луну, —
бо в біблій піль — рушницею і плугом
викарбував дня! нового! заповіт!
Воля. Любов. Вродити — одна
туга —

тільки серця і рук — на цілий світ.
Пам'ятаєш цю землю. Як важко
вставала,
як, чогó й коли назвалися людьмі.
Як очі й серце нове здобували
для дня і життя — Ми.

1924.

НА ПРОВЕСНІ.

За порогом весняна, трівожня імла...
Кличе там земля. Роскрилася,
пахучая, парує...
Серце в очі... в руки... в рухи...
Вийшла. В далечінь пішла...
Знаю. Зрозуміє хтось. Озветься
хтось. Почує.

Вся любов і спів — я щирая і чула...
Древня далечінь ланами промовляє...
Там орач за плугом йде... солодкий
біль почувала я...
стати б, як весна, пожаданим
безкраєм...

Чистим словом... Свіжістю уста і
тіло...
Кожна думка моя із життя. З любови
— із дитини...
Ох, як схтіла, звагітніла, як земля
я — тугою безмежною
як оце ласкаве небо ніжне, синє...

1924.

ПАРИЖ.

Твоя готичная мере́жа —
ажурні в камені віки...
як города Ейфелева вежа
спів вічно-юний, гомінкий.

Бульвари — осінню Верлена...
а ввечері — які вогні!
і мўзика яка шалена
і біль і радість знов мені.

Прибозм юрб у серці плюскіт...
прошита золотом імла...
і груди кожні тут з-під блюзки,
як сні Бодлера — цвітом зла.

Тут все віддасться! Все приступне!
Лиш цей розгін: — розгін вмірань...
Він там: — неодворотно й тупо
від Сени — каламутна рань.

1924.

ЖІНЦІ ЛОТА.

Знов стигнуть пальці... тіло камянє...
які німі осінні пустирі...
Тут пустоцвітами всі немічні надії
і небо і земля — чужі...

Мені ж: кривавий хліб. Горбатая
Голгота.

Вітри мені, — що зойк і горе путь...
Невірная жоно! Хиткая жінко Лота
не обертайся ж! Того не вернуть...
Чи ж не спилá води, що тіло опалила?!
Не згасли зорі всі — аби одна цвіла?!
Чи з кроками в простір не більшало
ті тіло?

не рідшала імла?!
Хитка, слаба. Ти знай! — Це: —
або — або...
тривога, за тим, жаль: все зрадять,
заведуть.

Мені цей вечір твій — розчавленою
жабою
протягсь — порогом — на безгонну
путь.

1926.

ЗАУЛОК.

Заулок порожній. Каламут.
Пітьма.
Вийде тінню. Покличе сама.
Як що — дня... Кілька кроків... —
Ходім!
...а на серце прогорклий дим...

картоплиння в осінньому полі
горить...
краще все його — у землі лежить.
Всохлим стéблам: — штучне життя.
Вітер бездомний. Бездомне виття.

По-над шклянкою з нею очі схилю...
— Хай бадилля втоплю чи спалю...

У очах же не любка і не сестра!
— «Ну вже час. І скорше. За другим
пора».

1922.

НАПИС НА КНИЗІ.

Ні! Не реторика! І не бубновий тріск!
Життя нового криця і горіння.
Чи ж злюбить волі вашої безтварий,
кволий віск
оті мої слова, мов тесані з каміння?!
Вам зараз курничок під тягарем

віків...
але кажу: — «червоної романтики»
не знаю.

Я знаю молодість і волю жить — ось
на буденній цій землі!
всім пити із весни, із щастя і безкраю
Вам тільки зрозуміти! не почуть!

— Тут: — пружитесь у всесвіт юне
тіло!

Вам ночі смерти білі рядна тчуть...
шляхи глухі... шляхи сумні...
безцільні.

Я певний тут себе. — Що прогули
вітри,

цупкі удари що покарбували —
це мій новий, — цілком новий мій
стрій

той міст в життя крізь чорні провали!
де тільки смертна нудом суєта
розпятому мені, — що більше б криці
й сили!

Хай нині ще далекая мета
і світ наш, як осіння могила. .
мені земля ,простір, бадьорий ранку
бризк

і крила вітру і, як сонце —
ширість...

що вам дерке надумане і різке
мені в життя і в силу свою віра.

1926.

В. Д.

Де тепер хороші ваші очі?
і кому дзвенить ваш голос щирий?
Ви ж снитесь знов мені що-ночі,
серце тільки вам ізнову звірилося.

Зацвіла шепшина тут ярами...
дні такі прозорі... такі ясні...
Як ж не згадати вас? тополю біля
брами?
все, що згасло раптом, передчасно?

і ніколи вже, ніколи не вернути
кроку першого і першої любови...
Лиш імя.. та й того не забути,
що собі іще не має слова...

Нема чого кричати, бо не вмів же...
і не здолав горіти і палити...
Тепер чуже і те, останнє диво —
свій колос наливати, як це жито.

Землі первісної важке, стоплідне лоно
роскрыте жде — а велетня немає...
і захід, — як вулкан... Вогонь, моря
червоні...

а день, безсилий день — конас.

1926.

ІЗНОВ.

Вчорашнє небо — чорним кістяком,
жорстоким привидом і проклятою

а я за шклянкою ізнову... по вино
прошу собі заграти на подзвіння.

Ні лун... ні голосу... ні вітру... Мла
і дим...

все, як було в ті сірі ряді-годи...

Як тісно... тісні добам молодим

— ці вулиці, шляхи, будови... сходи.

1926.

В ШИНКУ.

Все, як було, і як не хочу.

Лихтар. Заулок. Тиша. Тьма.
і жовтим, терпким блиском ночі
у тузі далечінь німа.

З-під тягаря чи з-під туману —
чийсь докори: — не дано...
і в шклянку терпку і оманну
ти очі в каламут, на дно.

Гітара й дівка на колінях...
веселий, — що заплакати, стрій...
Ох, — монотонні і незмінні
в ушах мені слова, вітри.

Скажи ж, ще поки лопнуть струни:
чи ж все й без сліду так згорить?

Чи ж всі шляхи веселі юні
у каламутні пустирі?!

1926.

ШЛЯХИ ЗЛА.

Так. Несподіваний, співучий біль
відразу...

Сухий пожар в степу чи дикий
буревій.

І мідь дзвенить. Гуде, співа образа...
і серцеві... з тим серцем сам не свій.

Ну що мені крилаті твої очі,
співучі твої очі, стан гнучкий?!

Коли я повні щастя тільки хочу!

Я хочу повні упертий і лункий.

Цей мент напружений такий і
полохливий,

а тут — безмежний день... високі
небеса...

а тут хиба пестлива тепла злива
і пустотливий легіт в сонний сад.

Ох, тільки бурі! Громом слово
дивне!

під ним би віддано земля вся загула.
і так із нею, в бурі — нерозривні
піти шляхами зла.

1925.

ЗАПИТ.

В яку луну століть моя дорога?

На обрії які? На повновагі дії?

— аж захлинутися і стерпнути триво-
га,—

а день майбутній неминуче спіс.

А день майбутній — яснії пороги...
Так у степу, в полудне стигне вітер.
Стає повітря дзвоном і дорогою: —
прозорі сходи у шалений вітер!

В яку луну найбільша моя віра?
— що тої радості не мати ще, не знати.
Осіннім журавлем за синім вирієм
невпевнено і крихко так гукати...

1926.

НА СТЕРНІ.

Хмари рожевії на заході дотліли
їх мрамур більше вже не оживе...
і ббязко, напружено, несміливо
вечірній смерк, — та звідусіль-пливе.

Дзюрчить вода і точить стрімкий
беріг...

і холод прозору осіннього — дзвінким
стає безмежним співом на ті шереги
днів повновагих, що спливуть, як
дим...

І тужить обрієм душа і далиною...
і хмелем і отрутою той біль...

Стерня і пустирі... Не мать тобі
спокбю...

На попелі тут хтїти і не мать спокбю:—
одна стерня... глухе безмежжа піль.

1925.

СМЕРТЬ.

Червінь і сїнява і золото вечірнє...
і луни... Луни днів, що тліють і

горять...

В безмежжа чашу осени офірну
отак, не зойкнути — піднять...

щоб коливалася у заході широкому...
щоб трунком, барвами останнього

знання...

пізнавши і дійшовши — погасити око
оцього смертного, іспаленого дня.

1925.

ПРОТИ ТЕЧІЙ.

Проти течій, самотно, як стояв...
Напружено — проти течій: борюся...
і геть з усього того, що сказав, —
я ні одного слова не зречуся.
Життя бадьоре і міцна весна...
Здоровий цвіт, як вітер, пружне тіло
один закон, — що кличе даліна
одна луна: — стежки ген-ген затіли.
І чи тут сум? Чи смутку спити й
стати?
Полин жалю, один, — як давнина...
а ви ж гнилу нору — одним єдине
знати
все кличете, — як я вітрів луна?!

Тупі, глухі і заздрісні комахи!
що мені клопіт ваш і ваша суєта?
Нехай весна черемхи гострим пахом
і полум'ям і радістю: — мета!

1925.

СЕРПЕНЬ.

Одзолотів багатий Спас
і в світ широка дорога —
Дзвінкий, холодний, синій час
вартує у ночі пороги
коли широкий зореспад,
та туга в серцеві, та луни...
Коли, віддавши міру, сад
вже снить про памолодки юні...
Така безмежна широчінь...
пізнай, старий, — розгляньсь, —
молодший!
— За втомою і смертна тінь,
за обрієм — весна солодша.

1925.

ВЕЧІР.

Кожен вечір імліється, темніє
і у безвістях гасне зоря...
В кожну безвість душа туманіє,
потає в каламутних морях.

Весняная, нестримна воля
наречена моя! — де ж твоя колія?!
Ти міцніше стули там уста до болю,
що ось гине радість моя.

З ранку вже не блищить, не сиплеться
голубий небесний пісок...
і з бадьорістю, з щастям не здиблеться
кожне слово... мій погляд... крок...

І кому я скажу — мені біль який?
Залягла, як ця ніч — печаль...
журавлиною тугою тільки
вир осінній, порожня дальь.

1925.

НІЧ.

Так. З болем би зірвав цілунок!
і вітром пристрасти вхопив...
Щоб день, як диво, як дарунок...
але... Чи вже не досить див?

Кругом у каламуті будні...
дрібна, мізерна суєта...
і зліш, глухіше, непробудніш...
і даленіє десь мета...
Нема й небес — а камінь! стеля...
Так важко падають роки...
Ой холод, — холод і пустеля
Чи чуєте ви? — жах який?!

І ти нудна така, брехлива, —
що крок — все робленість і фальш...
і серцеві все полохливіш: —
в пожежу б! — в бурю чи на паль!..

Та все спокійне. Вечір тихий...
під вербами глуха вода...
і луни не лоскочуть сміхом...
а сил, надій — ген-ген орда!

Не цілувать, — щоб стала п'яна...
в себе не зняти, — не втиснуть...
В полях, у срібному тумані
під місяцем — порожня путь.
1926.

СПОДІВАННЯ.

Вітри на вечірних травах поснули:—
такі бо пахучії ковдри імлі!
і серце, як день, — теж крила
згорнуло,
посеред степу очі лягли.

Такі вже розпещенії та безсилі
стежки та обміжки усі, —
що жаром до вечера сухо пашіли...
безрухі мліли в житях і овсі...

Був сміх молодий: — розмашиста
злива...
блискавки несподіваний черк, —
щоб сісти і скласти руки під сливою
і п'ять порожнечу, тишу і смерк.

Чи будуть на ранок веселки дуги —
далекого грому все ближче ту-пү?
Тут радість життя — оксамитом туги,
та сипле, зорями тисне в степу.
1926.

МРІЯ.

Крізь шмаття — смаглявеє коліно...
очі — сині, чистіі степи...
а на сході рожевіс піною
ранок пахами, та щастям — звідти:—
мій єдиний, — хлопче любий! — пий!

Так, безбатченком, пішов би у
простори...
Місто зрадило, — а дружність
продала...
Тільки там видніші, ближчі зорі —
по-над стріху рідного села...

Тільки там не зрадила ще мати, —
думка батькова і захист і п'ястук...
Так болоче ж бо життя мені кохати
у слизькому колі чужих рук.

Я змагаюся ще... як же так загинути?
вірю: — чаша щастя не мине!
на зелених вітах літ ізнов

пташиною —
Чуле моє серце чуле, весняне...
Просто, — щиро б землю так кохати —
так як маму, — кожную любу пядь...
і забути — на когось чигати —
вартуватися від когось і тікати. —

1926. 17. IV.
Санаторій Буди.

ДНІ.

Все життя жорстка любов,
полином та оцтом її трунки...
Та ще їй отруєна кров?
давнини прокляттями пілунки?!

Квітка в лоні вже хова зерно
і сміються на порозі діти...
Ну, а нам? Що нам? — Скажи, луно!
Світ мо? Світ?

а ніжність притулити

ніде краплі щирого тепла...
Дикий шлях та вітер, та залізо...
Далечинь казкова вітром прогула
на слова й серця шорсткі, безслізні.
1923.

СЛОВА.

Дівчина... (яка?) і сад бузковий...
очі свіжі... смагляве обличчя.
Щирим, простим і звичайним словом
як життя, як світ, — не відірвуть, —
покличе.

Так би просто і не мудрувати...
дівчиною по весні... — ой світку!
Так же просто! — тепле серце мати!
Серце на життя, на щастя квітку.

Мужеві одно: життя плодити,
чи в пожежу й крицю заклинати...
а цих слів луна, — єдині мої діти...
інших же, — як дівчини, — не мати.
1922.

РІДНЕ.

Мулкий, зароблий став. Розбита,
нізька гребля...
вода ленивая дзюрчить у лотоках.
рослин ситких, набряклі ніздюваті
стебла
і пах багна й кропивки... гада отой
пах...

І очі тут, — як далечинь безмежна...
як плесо, — спокій. Що ж бо
ворухне?
Які ж вітри, геть з усіх вас —
бентежного
мені одного кинули... мені?

Я бачу. Думаю. Помалу я вертаю —
і щира пестош бє — в ці прості дні.
слова...
а серце... інше... і болить... Не
знає...
Ох, ті йому вітри, та вітряні безкраї,
та інша земля. Не ця. — Нова. —
1926. Нова.

ОСІННІ ЗОРІ.

Осінні зорі — мудрість хвиль
останніх...
осінні зорі — це ростав-дорога.
Для тих — кому уста і уші, очі —
раною,
кому ще молода, співучая тривога,
кому простір, — кому безмежжа
сниться!
хто має руки — дуб у вітер вітям!
щоб жити силі, каменеві, криці
несчислені тисячліття.
1926.

ВЕСНЯНКА.

Знову став мені світ великий, —
медом, гречкою хлопця стежки...
як життя оцим ранком — покликало
перепони які тут? — які?!

На узліссю торішнє листя
підняла молода трава...
і вода прозора і чиста
як ті перші дівочі слова

що життям десь на мєжах кличе: —
йди в обійми... мєжі які?!
і п'янію я тою річку —
такий свіжий, чулий, меткий.

Не замкну я на засувку двері —
зійде місяць: — прийди ж, прийди!..
Мені сонце здасться саме вечерю —
подає — у поля, у луки й сади.
1922.

ВЕРЕСЕНЬ.

Як тільки без повітря безрухий стане
осінній оцеї день: зловісна чєрвїнь-
синь...
я рóкові: думок його останніх...
я серцеві: — спокою дам часи.

Такі ж повільні вони, неполохливі...
Мов ясні мудрістю останнього знання.
Хай вітер нажене... Нещадний вбє
мисливий...
Той шлях чи смерть, чи вирій здо-
ганя.

1925.

Горні Черношіце.

ПЕРШИЙ СНІГ.

Цей перший, тихий сніг. На півночі
— весна.
а лютий вітер наш ті пелюстки
морозить...

того й сумирна тиха, мовчазна
оця година... змерзлі оці сльози...
Весна... Бо я ж в одну. У вічну ю я
вірю...

весна в життю одна для молодих...
це не брехня... Дзвонили тугу вирієм
пташки у далечинь і заклинали злих...
Це згублена весна моя. Найкраща
моя мрія...

Гірка: залізом, полумям — не рясним
цвітом путь...

Як дні, — з моєї люльки дим пливе,
синіє,

а на гарячому обличчу — неминуче
ці ніжні пелюстки все ростаять...

1925.

Горні Черношіце.

У МОРІ.

Вітрило, — вирване крило пташине...
Лункая чаша, що пє вітер вічно...
а обрїй заточився... плине... плине...
а обрїй серце ссе... і болем його
палить...

Прощайте всі... Я в морі... Вас не
кличу.

Земля і беріг — це ж любов забита!
що в серцеві труну й могилу собі
мас...

Мені, як жити — щастя її волю пити,
а іншого, а меншого — не знаю.
Ох! Далі б! У безкрай! Не знать. Не
забувати!

Щоб тільки вóди. Тільки небо й
зорі!

щоб морем по світах залити, цілувати,
не знать ні меж, ні колїї, ні гора.

1923. Баймоц.

ДУМКА.

Ці квіти звянуть — інші наростуть.
їм вечір пахом, ширістю та сумом...
Від Капітолїя — аж до Парижу путь,
це спадщина моя... це не рослинна
дума.

Слова зівялі — не квітки. Нема...
Життя: насінням. З крóви їх
вродити,—
щоб тих століть минулого пїтьма,
отрута й голос не давали жити... —

і тягло кликали на попільща днів...
Чуття і дії завше нам вязали...

Ну як тут не бажати, не хотіти див...
як не кричати будням: — мало! мало!
Які світи й пустеля, — а землі
рясними квітами веселе, тепле літо...
і як мені у вєсни в тьми тих літ?
а де ж мені ось — голову схилити?!

1922.

ПРЕДКИ.

Капличка у корчах загдохла і німа...
вужі на сонцеві — на теплому
камінню,

замшіли написи та імена —
так з предками я розмовляю нині.

—«Ти з віку людського—віддай тепло
і силу
всю путь до нас поборюй своє зло...
ніщо на світі цьому ще не стліло...
ще не пропало і не одгуло.

Вогонь землі з небесним — вічна
туга

зеднати — дні твої... Життя твого
шляхи

а вичерпаний — уступися. Другим.
Новій весні хай, переможний хід...»

—«А я століття в тілі важко чую
усіх я вас любив, — роділники
землі!..

Чого мій вік тривогу — та якую!
біль переходів, переломів літ?!..»

1925.

ОКЕАНІЯ.

1.

Потати в снах, як в хвилях теплих
моря...

На дні давно чека таке казкове...
Потати хоч у снах... тут плісінь така
хора!

Врослинах, в мушлях — все живее
слово.

Я вікна вечера осіннього замкну: хай
тиша.

Хай смерк тасмний, як в дитинстві,
лячний...
Я серце їм давав, вони ж, що день,
то зліші...
Собі нічого не лишив я, необачний.
Життя дало той цілий світ безмежний,
і я радів їм дарував, веселий...
я вікна, двері я забю, забю,
бентежний —
бо виженуть з останньої оселі
Я вінка, вечера згашу, згашу, —
бентежний —
гарячу голову свою стисну руками...
Життя, що вранці бачив радісним
безмежкам —
тепер глуха, понура, чорна яма.
1926.

2.

Поїду. Далеко. Далеко.
на Тихому Океані...
кажуть носять дітей лелеки,
а обрії радісні коливаються
сонцем і щастям п'яні.

Там люде щирі... веселі...
і кожного серце таке велике, —
що тільки небо йому оселею
всесвіту б воно кликало...

Метелики там чаруватимуть...
їх крила, як поцілунки блакиті...
Може там земля ізнов...
може стане батьковою хатою
дитиною, пташкою у ранковому віттю.
1926.

3.

Знов далечінь казкова...
ні м'єж там, — а ні брам...
...з України дзвони вечеріві
бім-бам... бім-бам... бім-бам...
І мати десь задумана
чека мене... чека...
дасть серце, — як вечеряти
любляча рука...
Ой, мамо! Люба мамо!
ти б знала, як болить...
Любови мені стільки,
що вже не сила жить.
1926.

ШАХИ.

На всіх, на людях... просто, у кавярні
в слова, у погляди, а не в любов, —
у шахи тільки грали!

а гра оця страшна! — Як в ночах біль
примарний,
коли вже владні будні встали,
і в біле й чорне дні усі і кроки!
— Лишати попіл по слідах і
порожнечу.
Учі — аж на дно. На серце: — так
глибоко!
ховати хід чи виступ недоречний...
Коневі не втікти... а слово? — Як же
мало!
простору, — що від уст до уст... від
пальців і до пальців...
Нам світ утік. На людях, — у кавярні
програли ми в обох життя—скитальці
1926.

ПЕРЛИ.

Знов. По вітринах перли знов
іскрять...
іскрять, займаються, мигтять і
вибухають...
В оазах світла, як жінки, знов
зачаровані стоять,
найкращі сні про сутінь
проживають...
Казкові зломи, закути кристалів, —
порцелянові квіти і метелики
крихкі...
ох, тільки дотику пестливої руки! —
руки безжальної,
що пестош, як луну, як спомин знас...
Не тим вони, що повновагі дні
несуть, а серцем к світу вільно
туляться...
росою діамантів ці вогні
вогні нічних, розшитих світлом
вулиць.
Де ви, — що вам вітрина ця — оаз
життя незнаного, казкового — в
пустелі? —
я ж з вами тут стояв... я мучився не
раз
за світ тупих, годованих, веселих, —
чи ж збудять перли ці про радість і
безкрай
бажанням всесвіту й життя в очах
заграють?!
їх світ, їх закуток: — нам горе і
одчай, —
що очі всесвіту від нас усе ховають.

Париж.

ВИРІЙ

Так. Нині птахи цілий день у вірії летять... Летять у золоті простори... а в мені туги ніжні і покірні крила... Стерня... Ліниве бабинеє літо,

що в павутиння лєгке і прозоре бер? повільно й м'ягко... й не пускає... І вечір з синяви, із прѳозору простору темніє, важчає, все важчає... Росте.

І знаю. Міріядом міріядів будуть зорі у синім холоді... Які ж вони сумні!... а птахи полетіли ген, за ними, до них, до вириїв, — (що думав я, наївний), — простором квітчанним, та сонцем та теплом.

1925.

БУРЯ

Безмежний степ. Ген буря десь росте...

І тихо... і напружено все зводить... й темніють: серце, зір, — як ці глибокi води...

Як мозок, — глохне степ.

Пригнічені тривогою лягли вітри задихані по непорушних межах: — кипіти ж їм, коритися бентежному, —

що ось гряде із сизої їмли,

росте, гуде в пелєнах сизо-чорних... лякає світ лиш відблизком вогню в яким вікі... Довліти цьому дню за вікупно живому переднеборним.

1922.

МЕТА

Галлюцінує погляд знов, ізнов... З далеких берегів той голос чути, чути!

Порвати жили, весла, хвилі, пута! Перебороти все і всіх, та досягнути, ще, — поки краплею остання в скроні кров.

...—А вона кличе і пливе помалу... (Вечірня сутінь заливає далину)...

А вона руки простягає. Вся руками стала!

і очі, тіло, голос — у струну... І він — напружений! Мов з м'сянзу він литий!

Самотно, вперто — проти течії! Нехай весна! Нехай в розкошах літо! Отам, на березі: — бажання, дні мої! Нехай вечірній сум і втома повновага!

Покинуте не згадуй, — не твоє! Розгорнутим у вітрі гордим стягом з бажання твого — світ новий встає! Щоб кожна ожила, щоб кожна

сприяла: вогнем і кровю річи ти напій! —

щоб всі напружено — з тобою всі чекали!

щоб ти усім, зі всього — завше свій напружений — до рук, до струн далеких!

упертий пєрив, ненаситний в вітру стяг!

Вогонь у очі. В уші вітру клекіт: —

— : мета! в подоланих світах! .

1924.

ОСІННЯ НІЧ

Знов мертві, білі квіти знов летять... а чорная безодня ночі глибшає і кличе.

І хочеться безумно заридати, і душу стримати вже нічим.

Ні лун, а ні вогню. Провалля... Теменá

ось ринуть звідусіль. Затоплять, поховають.

Душа — напружена у край струна ось-ось порветься, варидає.

1922.

КІНЕЦЬ

Ген там, у давнині, в пісках пустель вітрами й сонцем сушеним тілам, обличчам —

і тим, що більше над життя, що владно його кличе

тим словом спаленим устам: забути сон веселий!

Не мед і спокій мудрої нори...

:батьорі, молоді бажали всього світу! Тепер останнього тепла уже нема де діти

піски пустель... — (Сухий вогонь: — умри.

І на мечі конаючих долонь останній стиск... Бо нам за смертю владні

:тих бистрих, чистих вод вогонь і камінь берегів принадних.

1923.

ЛУНА

Темніють вулиці нічні, лункії площі ловлять крок, — де коло лихтарів повії, де ніч глуха, глибока.

Так вічно. Прагнути й не мати
любови, щирости, тепла...
О, ще не раз мені згадати,
що ти хороша була.
23. XII. 1925.
Прага.

КРИВИЙ СОНЕТ

Сонет?! — Нехай. Але гаркавіх
луну в сонеті, знаю, не віддати!
Сонет: закінченість. Спокійно, мудро
брати,
а не напружуватись на останній
штурм!
Великдень! Веснокрил. Стракатим
вітром юрм
душа прозора: — у вечір лов багатий!
...Тих слів співучих плоть... і по-
чуття стігати,
а в храмі пліснявому: — хор до божих
тюрм.
Хай в храмі загадковому мені
дитинство лячне, щире згадати:
коли я тільки ще переставав кохати,
коли побачив: є й холодні дні
й серця, мов той осінній двір — по-
нурі...
Сонет церковний заглушили бурі...
1923.

ХОЛОДОК

Рву на собі корчі. У яр! Така спека!
Лягти. При мну вохкість пити, пити.
Тут буду рідний. Свій я буду. Пле-
каний
з травою холодок пахучий пити.

Не ясні води літ потоками: дорога.
Суха, їдка курява безруха.
Тут теплим лепетом вгамується трі-
вога,
а серце скаже: пісні зросту слухаю!

Захоче серце ширитися, жити
і не ходити сірими шляхами:—
де порох і плевки, але ніколи —
: квіти,
де світ я зненавідів до нестями.
1924. Літо.
Санаторій на Плеші.

НЕВЖЕ?

Невже душа повік покірна, млява
глина?
О, ні! Не це. Віднині день, — я вир.
Віднині кожен серце у простір: —
вогнем життя опалену цеглину!

... Поліття спокій? — Де ж весна, як
повінь?
Тривоги! Бігу, чину, — а не сну!
Щоб аж по світі цілому луну!
Моря безмежні? — Не боїться човен!

Потане брігантина, згине конкі-
стадор —
так родяться фальянги молодих!
Життю, землі — жадніх, бадьорих,
злих
і хижих, як воно — і радих.
1923.

ХОЛОД

Так... у полях, в снігах луну...
Ридай, просторе, в сурми древні!
Тих більше я не дожену!
Вони безсилі і непевні...

А тут мені, — ну кожен згук,
як дзвях у голову гарячий...
І ввесь я: — стиснутий п'ястук!
Я не піддамся, не заплачу...

аж до порогу я дійду,
чи розведу собі отрути
і випю... й мовчки упаду!
— Весни ж ніколи не забути!

Цілуй же, холоде меткий!
І орою жах: — як ніч, як темінь!
Напружено гуде, росте —
вже невідступна моя тема!
1925.

ПЕРШІ КРОКИ.

Цих риз неторканих зими холодні
цноти, мертві...
Ця чистота без дій і без бажань!
А тут весни, гріху й вина зачёрти!
і ніжности сполоханих світань...
...як промінь в сон — на віі тільки,
тільки
... рожевим цвітом обрій і вікно...
а вона тепла спить і снить вона, —
щаслива,
що ось і її вродить життя дано.

Весни життя! Щоб повінь! Не по-
ліття!
Поліття ще не нам! Ми тільки но
прийшли
за владу над життям, за повну міру
жити
із гарту ліхолить боротися, — з імлі!
1923.

ОСІННЄ

Синій холод осінній, дзвінкий
і далекий такий, далекий...
Залишили лелеки шляхам у вирії
суму співи: — й лани гомінкі...
(залишили, певно, лелеки.)

Знов у вічність простору несе
ясний серпень плодів й колосся...
та ізнову мені, як на се
чи дитинства, чи болю збаглося...

Гей, луно кришталева! Лети!
Стерні, струни, хмарини, простори...
павутинить так срібно світи
літо бабине... Лагідним зором
на сніги, на чорні вітри...
на морози і хукгу злую —
вечір співом сумної сестри
так трівожно, чуло нудьгує.

1923.

Баймоц.

ВІДГУК

Знов дзвенітиме твоє ім'я, —
як ранкова пахуча — лугами...
Ми ж малечі безжурна сім'я
і злюбили ми світ до нестями!
У яру під ліщиною знов: —
в холодок на траву — до криниці...
Знов цілунки твої — вся любов...
мені радість і щастя сниться!
І не знаю я — біль це який, —
який пах — чи з коноплі чи з поля...
такий ніжний і гострий такий
як уста у цілунку твої —
степовая, нестримная воля.

1922.

КРИК

З Верленом, з По тужив і пив...
і снів з Бодлером, — щоб забути!
а з мільонами я жив
і з ними — спільна путь!
Не раз вже пекло сотворив
і рай свій і одчай...
Оттак — із дня у день горів,
оттак із краю в край —
життя і землю я любив...
а це... одно б! Одно забути!
Коли найдальшу не згубив
Єсенінову путь.

1926. 18. I.

ПІСНЯ

Що? Закривавлена душа? Коханче!
Травень ясний!
Мов пустотливеє лоша біжи в луги,
бо згасне...

погасне травень, буде осінь і замість
радості — по-досі,
по очі туга вщерть налле... Ну й на
гіллє!
Як тон, що тане в сутіні, у тиші, у
смерковій
ці мрії — всі минуть вони, погаснуть
всі на слові...
Хоч закривавлена душа, а щирости
ніхто не хоче:—
усе лишай та поспішай, та встиг би
ти до ночі!
допестився, націлувався, 12 літні —
очі мав,
у світі цілому кохався і цілий світ
у серце взяв
щоб смерти, холоду не бачив, і
смерть, — як хміль життя, кохав.
1923.

ВЕСНЯНЕ

І думати: — ім сонце є!
Весна вирує: — болем знати!
і важко в серцеві встає
отрута й терпка туга страти.
А тут — вже вітер свіжий мчить!
що тане сніг, — гремить дахами!
і вже не глохне, не мовчить
земля заплутана шляхами...
То ж підуть юні, як вітри
старії петлі ті порвати!
самі уста весни — сестри
так щиро, міцно цілувати!
Ім цвітом виквітча простір —
не змок, весілля молоді!
щоб так, як до криниці зір, —
у зір — та по світах: — рікою.

1922.

ВЕЧІРНЯ

Тихо стало у долині.
Вітер снить вечірвоюю...
і цілунок з України
на своїх устах я чую.
Бачу, бачу лан: гречками...
і солону стріхи тої...
Чую я слова кохані
хвилями тепла й спокію.
Мамо тепла! Я втомився!
Сяду, сяду я край стоблу.
Явір слухать похилився,
пес біжить з-по-за стодоли...
Мої груди болем нині...
Слово всім теплом налите.
Вітер. Легіт з України —
і а вечірвоюю — вітер.

1923. Осінь.

Санатор Просечнице.

ПРОЗОР

Під ясного Серпня великими зорями
велика ніч, мов зерно — наливається...
І серце, як місяць, — затужить про-
сторами,
у синій безодні заколивається.

Заплеще по площах плющ обриваючи
в долоні фронтонів, фонтанів ві-
тріло...

... В трамвай сядаючи .. мене питає чи
знаю, що літо і все — згоріло...

Кохання... Що дня нові гардероби...
Плитке... Як те вражіння в кіно, —
хвидеве...

а мрю: — єдину найкращу неробу
й таке кохання — у смуток серпне-
вий...

де небо осіннє сумною синьою
степами розлогими, ясними стигне...
Велика ніч безцільного вчинку...

і так, у бівціль — ширість розігнана.
1926.

ВИНО

Рубінами в шклянках вино червоне ...
Вечірне: золотом і маревом вікно...
а біль уста до серця ближче клонить...
згубився час... — Це нині чи давно?!
Ці синьокі грозна винограду: —
як море й небеса! як бурштинівий
жар!

Ох, — до якого ж граду, вертограду
налитий кровю, силою погар
приніс... несучи хміль столить і втому?
Вечірне місто за моїм вікном...

Доба така, як сон — болючий і знайо-
мий: —

вири вмінання із ранковим сном...
Кипіння! Каламут. Не Кана Галі-
лейська!

Вири осінні... Молода борня...
Іскрить рубінами в тілах вино ле-
тейське,

а в тузі осени: слова весни дзвенять.
1923.

ПРОСТОРИ

Знов ясні дні... Дзвінки такі стоять...
Знов синява лунка і пісня мені знову:
де віддано за вітром у простір крилять
берези золоті і клени рубінові.

Я з дівчиною стану на горбі:
простору того, що нам серце смоче —
спити!

найкраще скаже він, як мудро в
боротьбі,
як тяжко і конечно діять, жити.

А обрії! — Які вони тепер!
Кохані! Бажані! Як владно вони
кличуть!

І скільки їм дали ми сили за химери—
що здумали самі, горінню втаємни-
чили...

Та не горіти вже горобині...
— опалена холодом вмінання
у тузі й горечи свої останні дні
безмовно пе красу весни останню...
1923.

РЕЦЕНЗІЯ

Це так, як буря в люстрі, — з усіх
сил,
зі всіх бажань — напруження остан-
нє...

але чи серце битися з твоїм ти
схилиш?
чи серцем мені в серце глянеш?!

Все канарейкою проспівані пісні: —
шабльоном звиклого, затертого сірчя-
ча...

Вогнем і сіркою кипить? Як ніч
осіння плаче?!

душа твоя, скажи! — Скажи мені!
Знай! Люстром неба вічніть у очах...
Жадне лице землі тобі — у самі очі...
але... душа твоя як жінка? вічно хоче?
жадна по вражіннях, по діях і світлах?
Душею міру знай і волю і число:
бо люстро відібе і тільки... а не скаже.
Нехай я бачу кров... Хай біль, хай
сум чи зло —

але такі, — що серце к світу вяжуть.
1925.

ВПЕРШЕ

Стільки слів душить горло, а ніяк...
Ні! Не вимовиш! Хоч ти що хоч!
Відьма з київських гір чи повія —
все обсмикана доля — задрочить.

Тому соняшні кларнети...
Тому синя цвіла далечинь...

Під осіннім дощем
мок рокі я над куліметом:
чатував на майбуття тінь.

Курінь Смерти холодних, відважних, —
що махнули рукою в віки!

і наш світ був один непроданий!
молодий, — нещадний, меткий...

І я з мавзера в самі очі
викликав до герцю життя!

Хто знуздати цю землю хоче?
:— ось пожежа, зброя і стяг.

Динамиту, вогню, заліза
одна віра, слово — нам це!

... Павутинням сірая мряка лізе...
Не зітреш! Павутинням у душу...
у очі...

і вперше блідне лице.
1926.

ЗАВМІРАННЯ

На сіні — в синю д'ялеч сон: —
прозорий серпень коло плоту...
Землі глухе, закрите лоно...
Солома звисла на воротах...
І яблуні вже жовкне листя,
як ті листи її, — як спомин...
і навіть серце норовісте
все більше попускає втомі...
Їй одписати: — став я: слух!
одно: глибинами тепер ми.
Стернею, будяками — пух
летить за вітром... Термин
скінчити к'яло року нам...
Хай біль... а з нього там — турботи!
Землі і неба глибина, —
що серпень, осінь коло плоту,
що марне все, що не рости
тим, що не вирости... бо нині
завершеність полить — світи...
пах споминів — весною: — сіно.

1922.

Я

Кафе, фойє, та ресторанами
у віск фонографу, в ті душі!
і ціле місто тут мембранами
хрипить... і не втечеш! придушить.
Сто тисяч підосв в по іравію:
— всі парком до ставка, до рибок...
і мащені слова ласкаві
я в них збезсилів просто... вимок...
Прийдуть. В очах тобі розсядуться
жувати жвачку, мудро радити...
Все критики й батьки... Не радило б
тобі, як нам — у біле... гаде ти!
Не знаєш міри ти... насмілився...
ти світу свого хочеш, иншого...
куди ти, — ну куди націлився?
чого ти тут, для світу згинувши?
І очманію... мов угроблений...
куди ж моя новин межа...
Ох, не сядайте! Свіже зроблений!
Моя пускає барва... вімаже.

1923.

ФІЛЬЗОФІЯ

Дощ сповива гречки любовно...
пахучий, теплий дощ... Ну що іше?
Еерл'м життя свого — днів човен
геди... Які ще там страхóвища?!
Не вік життя, як в лузі... — Як?! —
Все памятай, — що не впиватися...
тут вік не можна слухать музику
— безсонно цілуватися.

1922.

ІЗНОВУ НІЧ

Ніч. Знову ніч. Ох, — ранку б!
ця стеля вже надгробником!
Травитися? — Не встань як би...
... ті чорні ворохообники...
Не скажемо, не ті ж бо ми: —
— все добре, що ні робиться...
В мовчанню, в цій нічній п'тьмі
життя усі подробиці...
Й ніщо не згинуло... О, — ні!
Лицем хвилеве й неповторнес!
але куди ж цей біль мені?!
думки жахливі, чорні?!

1923.

ДОСИТЬ

Чи ти вмреш з вина, чи з болю, чи
з безсилля —
— : всі провіни викупиш у смерт-
ному вогні...
Глухо: — спати... спати... спати...
спати нині...
Тупо так, щоб і не бачить снів.
Спереду ізнову смерк... іззаду осінь...
стогін...
Що ж було й не це — вогонь і зойк
років...
Мертвим листям шелестітимеш у дощ,
у вечір довгий, —
у вири осінній питати — «мій який»...
Душі пса
що сад?!
Душі пса
сад...
сад життя
від ко́го вартувати?
Кожен з тьми: гігант...
Кожен крок із ночі —
Все — аж серце ляком
затріпоче...
Загубився шлях
у полях...
Осінь.
Досить.

1925.

ВАЛ. Д'ОБРИ

Ваші уста... Ну що?!
— все непотрібне... банальне!
Всьому одход, роцот...
— очі й уста печальні
ось що, найбільше, кричить
і це моє. Я хочу!
— Чорне імя століть...
Тінь великої ночі.
Не Роксоляна ви,
не половецька, дика Оксана!
Рито минулим рови...
Варто?! — Не варто глянути!

З сивих кар'ятід
падає листя жовкле.
Ви! Молодий Ваш світ!
Вірте! Все инше — змовкло!
1923.

ЗОРЕСПАД

Це квіти звяли, чи погасли зорі?!
Осіння ніч — широким зореспáдом...
і блиском вічності нічне, глибоке
море,
а далі — каламут... як ті поля за
с. дом...
Ну що цим дням порцелянвий
смуток?
вино допите? пелюстки зівялі?!
Тисячоліттям падають зорям в ніч...
і ніччу
слова безкрилі і безрухі стали.
1923.

ГОРБАТИЙ ШЛЯХ

Засмучена мати на сонце,
на радість путів моїх...
Того, певно, долу клониться
мій зір... і глухий мені сміх...
Чує, що сонце бідне...
шлях ні брата не дав... ні сестри...
і ні тої, як мати, — рідно!...
теплої... Все гостріш
до крику, до зойку: — більшає...
... а кажу я: — Мати — Земля...
Це найбільшим і найболючішим сло-
вом:—
до любові горбатий шлях.
1923.

КІНЕЦЬ

Враз... Несподіваний кінець землі...
де так, як місяшної ночі, — ясно
видно...
--і дивне все таке... усе таке химерне...
...і тяжко вимовити те «кінець»
єдине, що вже треба...
Розбилося по клаптях фосфоричне
світло,
мов кожна пляма тая — з с'бе лиш
живе.
Ну! Де усе, що в дикій грі кривавій
спустошувало, гартувало мою душу?
Ну де той гарт, — що думав я, —
залізом, —
що крицею, гранітом я зробивсь —
до віку?!
Як місяшної ночі, — ясно і далеко
видно
на всі кінці землі... і чужо...
і примарно.
1926.

ЗНОВ

Знов гаряча, напружена кров.
Все! Світи і змога. Лиш хтíti!
Це остання чи перша любов,
а чи може вже радісно жити?!

Тепла, ясна цвіте далечінь,
і хмарини — казкові вітрила...
Не впаде й прозора тінь
такі ясні вони, такі білі...

Знов морями лани, лани: —
воронé, солодкаве колосся...
Що це? Нині найкращі сни
Мов яв'у мені довелось...

Чи за біль, чи за радість цю
за найбільше — найбільшим віддати?!
Щоб не міг... не стало б терпцю
обніматися і цілуватися?!
1922.

СТЕНИ

Степів смагляві дні синіють...
і тиша... ну, а ні шешерх!
Здалік, здалік ген майоріє
копиці, клуні, стріхи верх?! —

і спить у спеці суєта...
й вона — в руках моїх щаслива ..
у щасті сонна... По світах —
вужами меж лягли лениві

тепло й л'ниву пестош стелють...
Нам ці хвилини не спішать!
Цілунку вірним, тонким хмелем
просякнута моя душа...

і вже в мені знялися хвилі
д' горі піднесли... щоб дзвенів...
щоб міць і молодість у тілі,
до дна щоб дні своєї я спив.

Так... а щоб сумніву лахман? відкинь
його!

Душа квітками пророста...
це ж нам вітрило неба синього...
цілунком спалені уста!

Життя і слово, хлопче, — з перцем!
а будневі: — найкращий стяг...
Майбуття дні — удари серця
кують життя.
1923.

ДРУГОВІ

З обличча усміх ізмахнеш.
Нехай! Болючіш. Зліше.
Та й тебе час цей не мине,
в безсонники запише...
Усе, усе на ключ замкне
ключ: — цілим світом тиші.

І ні надіятись, ні мріяти
не будуть думи і діла...
Напевно знаю: посумнієш ти
і що ні день — усе не в лад: —
причинною причиною
душа в глухій п'їтми зачинена.
І ніч — з-по-за вікнннн: ямою...
і вітер стогоном невпннннн...
Що дня, що кроку все й те сáме...
все випалене, або спинене...
Бо ці осінні переходи
прозорі (дно їм видко)... — вóди.
1926.

НІЧ

Гноїтьсн нїч мїйськáя — струп...
— над рїчкою у лунах тмннн...
і мїснць, як днтнчїй труп,
закопанїй в хмарах пїщáних...
жовтїв тїлом восковим...
Мерцї старї і молодїї...
всї днї, важкїй і чорнїй дим
і а нї óдної надїї...
Нерушнн і глухн водн...
Нїчогн! — Вже сїм лїт дивлюсь...
сїм лїт постїйно по слїдах
і не втечу... не обженусн...

І вже, часóm, не вірю я —
що день смагльнвїй лїтом буде...
На згубу терпкуню гноять
менї думкн понурї людн...

Та нї!.. Я ще не ваш!.. Я впертїй!
нехнй менї нема ворїт.
Все був незломннм весь наш рїд,
незломннм аж до смертн...
1925.

КРИК

Ну, спївнй! Захлннетьсн серце.
Струїть серце чорнїй дурман!
То ж безснле було óдно сонце
пропектн цей гннлїй туман...
Óсь закїдає мертвнм лнстнм...
і моглнлу дощем прїбє...
Так спївнй же про чорнї вїстн,
про нещадне горн моє...
1926.

Братам

Кожнн замкнвусн... і що пнтатн?
Кожнóму кожнн: — «своє тїлькн
пю»...
Нїжнїсть і снлу просторам вїддатн
вїру і правду скажїть,— як — мою?!
Так. Це і все. Нехнй бїль мене рїже...
Що нам баткїв понурї слдн?!
Мн, що вродлнсьн по роздорїжжах, —
пещенї вїтром і днмом ордн,

мн, що топталн, ломалн, паллн
днї, як тї йгрншкн, або дрнтн —
всесвїту весен пнню снлою
був є і буде наш стнг.
Кожнн давно ж попрощавсь, як
побачнв
волї і щастн новогн простїр...
Що там? сестрн може? матн плаче?
Звнду знеможенїй, — кволїй зїр?!
Зорї, просторн лнш кожнн з нас
бачнв!
кожнн залїзо ставнв своє...
Кожнн хнба за мннулнм заплаче?!
смертнуню чншу оттнк допє?!
Скїлькн теплн іще маєш, снлн...
вогнем і залїзом отнм — вперед!
Все, що знеможене і безснле —
все давннннн у моглнлу збере.
Днї, як тї зорї! Нїч у намнста!
— стїлькн ж пернйденн днкнх пїль!
Тїлькн прїйдешнїм, радїснчнстнм,
тїлькн просторам — бїль!
1926. 27. V.

Зневїра

Нї! Не цн! Не знню! Менї все óдно!
Свїту того тїлькн, що моє вїкно!

Свїту того тїлькн: осїнь та внрн,
та холóднї пальцї любóї зорї.

Гострєс промїннн — як ножнмн бє...
Серце, серце крнком внрветьсн моє...

Нї. Не цн. Не знню. Менї все óдно.
Я тебе кохню, чн згубнв давно.
1925.
Óсїнь.

Єлена

Лункн луно тнх ясннх днв далекнх!
Єленн, — радосте, красн моя!
Летїтн знов до внрїю лелекам —
осїннн, яснн, тужнн колїя

у снню далечїнь — єднну, вїчнну,
рїднну
і недоснжннуню, як завше, абн жнть —
Нїкейськїй човен. Срїбнїй зплеск
безслїднїй,
але дзвїнкн, вїкнмн в лунах мнть
все тоньшн й глнбшнє... Кохнннн,
пестлнвнн.
Мандрївнннк вїчнїй денн і з ннм
жнття менї
де тн, в безмежнїм морї раптнм крнк
щаслнвнїй
на берегїв сподїваннх вогнї.
1925.

Весняна Злива

Полудень... Мудрість... сила... — й сонні!
а вітер ломить двері, вікна...
а вітер шарпає віконниці...
— тобі життя, глухий! — Ну, —
виконай!

А вітер порохом у — вічі: —
протрїть, — сліпі! Протрїть, —
побачте!

Вам річ — греміло ген там трічі:—
гроза іде на нас неначе.

На луки, ниви, на добробут —
гей в літо літепло родюче!
зміцнити й освіжити побут!
струснути кволих, лінню змучених!

Так відчиняйте ж вікна! двері!
уста і очі! серце! скриню!
усе що тлін, що точать черви —
усе вітрам, просторам нині.
1924.

Донбас

Синіє степ. Ростає, як спів...
Торкає, викликає — будить.
І з струнами своїми сплів
світ, — що йому, те його людям...

і вітер дзвінко почина...
і вже розчулене, безсиле
і вже покірне, як луна
колосья жито хилить...

Не нам в покорі захват згас!
Нам серце: чин! Не занудьгує.
Списами з каменю Донбас
по-над жита свій владний зов!
Списами з каменю Донбас
нове життя вартує.
1924.

Матді Б.

Ніжності такої не було ще...
щирого, — ласкавого тепла...
а тут день у вечір: — чорна проща,
вулицями і серцями — мла.

А тут вітер! Вітер з України!
Буряний, нестримний, степовий...
Поглядом рсадушеним хвилина...
в лунах день, як погляд неживий..

В твої карі очі задивлюся і співаю!
Прощі мої! Болі мої у піснях!
Ніжності такої не було ще! Я не
знаю
ось такого ясного, напруженого дня.
1925.
Осінь.

Осінні Бульвари

... А луни бють! і палять луни...
вирами лун осінні дні...
і я напружуюся, — юний...
Белюче юному мені.

Бульвар осінній і панелі
у невод мжички, нуд слизький...
оце й усі оті веселі
бадьорі вєсни гомінкі?!

Я проклинаю вас, що сонні!
всіх, що не маєте зорі —
вам очі осени бездонні
хай смертніі вири! вири!
1924.

Весняне

Серце п'яне співами і грою,
серце, — як весна! як далина!
Дійсна, земна мені — не вросна
тілом, словом, усміхом — вона.
Ех, дурман очей! Всіх сил моїх
криниця!
— руки ж ці — що їм обняти світ!
Вчора тільки боротьба і криця, —
нині ніжний, яблуневий цвіт... —
Нині світ мені, що я здобув і можу
пити, як уста її, — простір...
і покора серце не стрівожить,
не впаде до-долу перед зором зір.
Нині радість тепла і співуча!
Моє слово — лук далеких пах.
Слово що з весною, з кожним серцем
лучить
і не згубиться ніколи у літах.
1923.

Бар

Тонкі брови мумії, а східні очі
— сміли ті пахучії, олія тої чари!
із крихкої фантастичної, мійської ночі
в барі плюскіт тіл, циганська
гітара.

Я прийшов сюди з провалля площ
зловісних,
що ховають кару немінучу...
вікна вікон замкнені, у сутеринах
пліснявих
гей! запікся, біль затався, —
жагучий.

По-між столиками — межами
проходиш
все одно, та на якійсь упасти...
Стан гнучкий... Гадючий погляд
зводиш...
Тут вири... який тут кволий
настрій?!

Продасш гнилії орхідеї —
не музика я... Ні, я не захлинуся...
Всі думки — єдиній! бо ж із неї
сили, свіжости з дівочих уст наплюся...

Сни й чуття — цяцьковані бульвари
померанчи з тропиків та тіла ром, —
як з Яви...

ти мені у дні нові не пара...
люба моя... боле мій ласкавий...

Ну, чого очам цим продавати!?
Ну, чого хорошим оцим тілом...
Ні... як струни, струни всі порвати!
так, щоб вже й не хтіли...

1923. Париж.

Мотто

Весьь відповідь на вітер і на грози
будь юний, щирій ти — бадьорій і
дзвінкій!
щоб крок танком! Щоб морем ти! А
сльози,
а кволі сні й покуру — ти забий!

Ти, мов кохану світ, — щоб все,
найменше мати!
все пестити! руками! — що там зір?!
Любов і праця — всесвіт вільно брати
і відкликом і відгуком простір.

Цупкий, як мяз, з медвежим серцем
теплим
шляхами й хащами ти впевнено
ступай!
Свій чин і волю із життя вертепу —
валізо і вогонь: — сдно, одно віддай!

Гей серце й слово кожне оголити!
Немов коханую, — життю ж одна
любов!
Плодити і горіти — значить жити!
той вітер світом — нам у жили кров.

1924.

Найбільше

Вперше я, вперше нині помітив:
вчора якась — найбільша межа.
Тільки над нею словам не рясніти...
боле уста дріжжать.

Вперше сьогодні, що вир осінній...
Не обминути, не обплисти.
Вперше! Ох, — вперше побачив
нині: —
к серцю від серця нема ще мостів.

Але горіти... йти — аж до скону!
це ж найпеличніший болем час.
Вперше і знаю: — найбільшим
законом
тільки любов, що в нас.

1926.

ОСІНЬ

В серці туга задзвенить осіння,
терпкий холод серце знов торкне...
Тільки ясне, ясне таке, — синє...
нині далиною, — ой, — вабне —

і таке.. ну, як дитинство, любе —
як росла у тілі, у очах земля...
Далиною осягнути... згубою!
тугою життя ізнову шлях.

Хай минуле тінню супроводить ночі,
а найтяжче, знаєш, — забувать!
Любі такі дня оцього очі,
щирі такі, — стати і мовчать.
1923

УРІВОК

День по днєві в чорнес намисто...
будуть там разки їм чи роки...
Рушієм не був ти, анархисте, —
—: половинчастий такий...

Що ні йти, — все кóвзати ногою,
болем захлинатися, жалем...
Рани тільки, рани нам не згоїти...
жити тільки нічку або днем.

Жити нині — ненавидіти й горіти!
Що ж, ростимеш ти, а чи зачах?!
Тут, коли творити і горіти!
члях Єсеніна чи ж стане ув очах?!
1926.

ОСІННІЙ БУЛЬВАР

Над містом ще блукає сонно ранок...
Дзвенить, пливе високими глибинами
десь осінь...
Озера: — очі зраджених коханок,
простори, — як порожні льоси.

Яке нам вбоге, тмяне, смертне
золото!
Дитині зраджений, — ляльки
далекими безкраями...
Бульваром, — в порожнечу, склінь
і холод
бездомний ранок сонно позіхає.

На переході у іншу хату
стражданням і болем довго згорати: —
щоб кожен братом,
щоб кожен братом
і щоб чужого ніколи не знати.

Але земля нечула, холодна...
Ледво ген ранок вії ізводить...
що йому сонця, одного сонця жар?!
що йому твого крику ножа?!...

зойку твого: — не зворухнути!
Болю ж і мрії, що в ній — не забути...
Спить. — Мені тісно. Мені болить.
В світ моя путь по залізі біжить.

Прага—Радотин.
21. III. 1926.

ВУЛИЦЯ

В кавярнях світиться вже... твій
червоний капелюх...
блискучі очі — ледво-ледво... зуби...
Бульваром несподіванка: — холодний
пух...
впаде й ростане спогадом нелюбим.

Ні слів ні барв... не вхопиш, не
збагнеш...
темніє, меркне мумії обличча...
ти схилишся... я знаю... ти покличеш.
Що скажеш мені ти, — я знаю теж.

Ось — тілом стомленим драгуючи у
шиммі
сестра моя? — твоя?! як ніч, як сутінь
ця...

Чи ж нашії живі серця
тут, у шинку старого Джімі?!
1924.

РОЗДОРІЖЖА

На роздоріжжю міста стань:
відразу сім шляхів.
Вночі над місто мовчки глянь:
гнів тільки, біль і спів.

Де північ — південь: все не знать.
—: де схід і захід чую.
У вирій птахи вже летять
тривогу... та яку,

та жар та жаль! — Яка доба,
— що серця половину
на роздоріжжя... Боротьба...
тяжка мені година.

1925.

ОСІННЄ

Небо, — як синя квітка з паперу...
Ліфтом у гору: журавлі кличуть...
Місяць — Перо з-за хмар-портери
пудрованим гляне обличчам...

Стлілі листи кохані бульваром...
вітер: — звітрілі, пригаслі парфуми.
Коло фонтану остання пара —
скрипка з кавярні їх сумом...

Сяду я не до свого трамваю, —
листа до коханої в скриньку не кину...
щось мені нині... а що — не знаю...
терпка і дуже рідна хвиляна.
1925.

Європа

Ізнов на прѳхід моїм болем — сном...
слова малі... нікчемний такий клопіт!
Яке безсиле й терпкеє вино
мою жагу; мій біль навіки втопить?!

Поетом бути: — чути більш, — як всі...
і більш, — за все, за все відповідати...
Бокал запінився у срібній тій росі
і кровю уст порізані гранати...

І ти проходиш... Як мана пливеш...
Вечірнє місто: — твій наркоз най-
кращий...
у грозних винограду жало теж?
чи й серце вмерти не здола, ледаще?

Мені так смутно тут... невільно мені
так...
Готичне небо твоє мертве і порожнє...
і в слові кожному я чую осінь, ляк...
і знов ти прѳходом у серці
переможенім...

1924. Париж.

Луги Аркадії

Дитинства ясного — Аркадії луги!
за владу над життям день боротьби
жорстокий, —
що стали будні знову дорогі,
а зір і слово у життя глибоко —
туди, де бє, вирує терпка кров, —
де цілі ночі загарава червоні...
Тарпейську скелю обновити знов
і крок когорт залізних легіонів...
1924.

На смерть Сергія Єсеніна.

Товаришу!
Мій дорогий!
Мій любий!
— так і погасла
радість у очах...
Нору смердючую

і будня нуд
нам згубний...
брехню і фальш
не зніс ти
в наших днях.

Життям горіти
це: — відповідати...
— платить не вікрутом,
не слова мідячком!
...того й не стрів
ніде ти серцем брата...
а що хвала: —
заупокій — дячком...

Бо серце бачить
просто
і любовно.
Бо серце знає: —
щирість до кінця.
...як лан
гречками...
вечір молитовний...
— покора,
буря
і любов співця.

Бо тільки гордий і міцний
покору...
одну, хорошую...
і ніжністю! —
— міцний.
Бо тільки щирому —
болить
взаправду горе...
і мучить ясного
той каламут нічний!
Товаришу!
Із дому
до домкому
не до Інонії
барвіста: —
(— всевіт!)
путь.
Того й твоїй
теплий біль
став рідний
і знайомий!
— Не в нужникові ж
сісти і зітхнуть...
Нехай ім.
Це для тих.
І краще, ніж
міщанам
повіям і бандитам
дати спів...
— Товаришу!
вони, як ми,
горять!
Товаришу!

— будничком піщаним: —
що не любов,
не мука
і не рана...
і зі всіма
нелюбими
у цьому світі
любити нам любов,
що не дають любити...
людей і світ
по-братньому обнять.
Товаришу!
Нехай глумлять, плісгавлять
у солодкавих
споминах своїх...
ти, бунтарем, все біль нам
ізласкавиш: —
щоб грім доби
в піснях у зойках
—: волі!
и об грім весни в серцях
до віку не затих.
1926. 18. I.

ПРИВІТ

Бездомники!
Печальники!
Брати!
Згадав я нині вас.
Далеко вам —
у всі краї, світи
вечерній —
дум поліття —
— час.
Із хвиль музичних
чую я — і вам, —
як із простору,
гусне вечір: —
слово.
Ох, тая пісня,
що щемить
з далеких брам,
із бажаних, єдиних —
— до життя любовю.
Віддати все у світ
і брать!
...і все не те...
Нового б знову!
Мандрівники!
Ось я —
— ваш брат —
— вам відгук
болема
даю слово.
1926.

ШКІЦ

Сум, жовч і біль ти на лиці...
устами — раною незгосною...
все будь, — аж до кінця кінців
упертий і не заспокоєний.

Ти слова свого старшина: —
ряди бійців на штурм ізводити!..
щоб зір лезом, щоб далина —
де нашій ярині ісходити.

Вогонь і меч в простір неси!
—: життя, як вежа має вирости!
В хмарь буднів... хмурії часи —
одно: — Любов. Горіння щирости.
1923.

НЕМИНУЧЕ

Ну, навіщо слова про муки?
якісь «кращі» «згвалтовані» сни?!
Ти веселюю, теплу руку
це, як можеш, — мені простягни.

Сто крат тяжче спокійно жити —
— дати відповідь всім і на все...
у просторах на вітрі горіти
знати: все і навік однесе...

Жити просто, мудро і щиро...
на велике — найбільшим тим?
— Завела молодая віра?
— Все розвіялося, мов дим?!

Чи не бачиш: — життя вирує!
і черемха, — як біла, — ти.
Чи не чуєш, — як вітер цілує
тебе в груди й летить у світи?!
Жага жити — коли ти хочеш!
— Весняна, жадна світу кров —
тільки це подола усі муки і ночі
де, як смерть, — над світом панує
неминуча, нещадна любов.
1925.

ЛИСТ

Ви знаєте?
Напевно все.
Звичайно.
Не можете
не знати
цього
ви.
Такий нестійний
і такий відчайний:
ось я забрів
між ями та рови.

І що, не встану —
упаду...
і годі.
Розбив уста —
— калічити слова...
і не залізом,
як у то́му годі: —
з любови тільки
серце ожива.

Ви знаєте.
Все витримає камінь.
Скерує криця
у майбуття путь...
а як-же цими
чулими руками
та видр: патися?
на ранок путь звернуть?
коли старе верта
і відкриває нори...
сміється з болю
й крові тих років...
Коли йому
плювають
на всі оті
простори...
все виборене,
дороге, —
що
кровю
я скропив?!
Ви знаєте?
Той сміливий,
нечайний...
меткий
і хижий,
любий ваш —
— тепер...
бува...
(— й усе частіш)...
заходиться
з одчаю
і жалує: —
чому раніш
не вмер.

1926.

БУДЕНЬ

Гроза пройшла. Стає пустеля й тиша.
Сіріє ранок. Змовкли буруни.
...а риби без води на тім піску все
гірше
нема ні граю, а ні глибини.

Від бєрегу веселий ранок сяє...
десь там, не нам: — звеселеним лу-
гам...
Що ж!? Буревісникові — вітряні
безкраї, —
народженому — на хрестини храм.

Перегреміла буряна година,
та не проврадъ ти, слів моїх луно, —
тут холоду очей — на радість кома-
шину... —
— Той комашиний труд звеличено
давно.

1925.

ЛИСТ

Вертаюся ізнов,
як соняшник
за сонцем...
Ні. Це було.
Вже инше щось скажу.
Вертаюся: —
бо скарб ви мій єдиний...
і йбого всім теплом,
усім єством держу.

— «Люблю».
Я вибрав вам
найкраще,
просто
слово.
Пройде воно
всі дії,
дні, —
світи...
І хочу серцем —
серцем завиніти: —
на камінь
впаде: —
щоб не потовкти.

Десь залицяється
до білої черешні
смагливий легіт
пружний, молодий...
а вітряки:
— кив-ків —
тут...
що він! не тутешній!
і небо:
повінь
ясної води,

що співом
нерухома.
Ясно:
співом.
Його я чую...
Чуєте і ви?!
Я знаю.
Певно ви.
Напевно ви
щаслива...
Як те,
що нам —
не перейти: —
— рови.

У вас, напевно,
прості такі будні.
Ті,
знаєте ви...
— їх я не любив.
але ж...

теплó від вас...
Глухіще. Непробудніш
заснув би я.
Ніхто щоб не будив.

Ви любите.
У ваших буднях,
знаю, —
спокійна,
ясна, —
мудра простота.
Мені: —
що день —
все холодніш
безкраї...
і замість дії
лету: —
:— суєта.

Вам скоро
котенят
дитячі, теплі
лапки
і лоскотом
дитина до грудей...
Ви не хвилюйтеся!
Не згадуйте.
Давно.
На очі шапку.
Рушницю в руки...
В смерть
Антін
іде.
1926.

ОСІННІ ВИРИ

Мовчки стою, в далечинь дивлюся.
— що ти, скажи, — мені завела?
Тільки ж отрутою з твого я впюся,
бодем гіркім і прокляттям зла.

Що всі твої весняні принади!?
рясно цвіли сади, — а поглянь: —
падав мертве листя заглядю...
в слóтах, в багні каламутна рань.

Кожен відгук твого ховає
і бережеться :глибше, щилніш!
кожного осінь твоя облягає
і все нещадніше. Зліш.

І вже не знать, хто забути наўчить
радість, безмежжа, — вітри на зорі...
Голі, високі, стрімкі кручі...
Прозорі, широкі вири.
1925.

2.

Отак стою.
Отак стою і думаю: —

— прозорі, видко все, —
осінній вири!
І заливá не силою,
а сумом...
і половині я кажу: —
— умри.

А жилаве коріння
не порвати!
Слаба людина.
не безкрай : — доба. —
Чи ж не мені
співала тепла мати:
що світ: любов...
любов
і боротьба?!

Тремтить...
Тремтить...
— ще мить
і обірветься
холодний
синьозорий небозвід...
а серце швидко,
швидко,
швидко бється...
Болить.
Співа
майбутнього прихід.

Болить,
що я
не камінь,
не залізо...
що спадщина: —
роздвоєнням
мені...
Стою отак,
а вир осінній
близить
страшну́,
прозору
глибину у дні.

Але...
О, ні!
Ще є
вогонь
і сила!
Ще вітер
в світі є!
І сонце!
і гроза!
— Ось там, —
на обрії
ще будуть
біль і відрух, —
Зоря горить,
як матері
сльоза.

1925.

МАСЛАЧКИ

Руки потиратимуть,
читатимуть: —
а, бачиш?
Припекло нарешті
і його...
Не радійте!
Вам янчати треба!
переспівувать, підспівувати
тільки...
ну, а в справі тій
мені чогó
жаль і біль: —
вам в.к не зрозуміти!
Як кола осикового вбють
у могилу вашу —
зрозуміють внуки
цю мою болючу і горбату путь.

Зрозуміють що робив,
горів чим
«анархист» і «сотник УНР»,
як він віддано
життя офірував і нівечив
все — для недосяжної
— (на ваше)
з недосягнутих — найкращої —
химер, —

що ввесь вік чужі
були і є і будуть
всталені, встатковані,
безпечні, щасливінькі
рейки,
маслячка потрошки
і без щастя особливого
і горя... і без бурь...
де б воно та не було —
багно гнилих смердючих джур,
підголосків і міщанських канарейок
Непу, чи підлиз, чи спекулянтів,
Неньки Шаповалів і Петлюр.

1925.

ПРОЩАННЯ

(критикам).

Adieu, adieu! К чортам!
В нічне провалля!
Вже цього нуду
серце повне
вщерть!
До смерти я —
уперто і безжально: —
— «ідіть собі
у неминучу смерть».

Звичайно — Ну а ти?
Що ж! вільно поспитати!
Питайте —
«як вогонь,

як біль, ти свій
несеш?!
Напише Филипович: —
«сменовех цей
підлизується просто...
ну та й все»...
Звичайно. По Шевченкові — не ко-
жен.
— «Пантофля папи» теж би не для
нас...

На молоде життя —
нам — щирість — всенька тайна!
і тут ну, — жаден критик не допоможе:
що в світі, те й в рядках...
в зад не вернути час.
Adieu, батьки!
Дарма вам жовч! Гнівівли
сини не раз.
їх кликав світ лункий —
щоб не було: — «гнили, а не горіли!»
тип: — безхребетник»...
— «Глиняний такий».

Вогню на глину!
ось і вся «банальність»...
— що жити
хтіти...
й, вміти здобувать...
Роки війни
певненько
вбили синові, —
як путь свою
залізом карбувать.
Яка сумна і вічная історія!
Цим вечером, оцим сіреньким
буднем: —
— «стілці у сні... ліг без вечері...
в горі я»!..

«а бубняри, немов у хвилю судну!»
Політтям лихоліття буряного
літа
берлу історії гряде
і наш — новий, суворий дій...
і батькові велять бентежні діти —
коли не мбсяндз, горщик —
але твій.

Удар, щоб як у мідь!
а ні! — дощі притопчуть!
до хідників прибють
пожовкле листя...
В можнобилицю молодую, —
хлопче, —
життя і боротьби і чину,
сили — вісти!
Це все не гра і не вдавання, —
батьку.
Вдавати іншому!
Війна не вчила жартів...
На смерть: — все просто, ясно і су-
воро

відповідальність правдою жорсто-
ка...!
— це не підсунути ще раз
давно вже бити карту!
Adieu!
Все тут «верлібр»...
«тонічний», «метром»,... «дольнік»...
«захована строфа!» «гвалтованая
рима».
„Чуже, що син життям гвалтованим
гвалтованою долею,
кричить ось нині
не в клясичнім Римі!
1926.

ВЕСНА.

Вітри життя, простори, квіти
усе — в одну струну, мету!
Ці дні, як серце оголити
роскрити слова наготу.

Ніколи не казав: «до краю»
не зраджу холоду очей...
Одно! Життя й борні бажаю
одно: — любов горить, пече.

Спасибі вам за сутінь. Кволим,
безвольним дайте її в дар.
До сонця яриною поле,
до серця квітки жар.

Весна в повтóri неповторних
дзвінкі, співучії стежки!...
хиба кому ще сниться чорне?!
і чути ще тягар віків?!
1924.

ПЕРЕДОДНІ

Неспокій довгих передоднів...
Гарячка... метушня чекань.
і, враз, — розкрилася сьогодні
землі остання ірань.

І враз ...холодная пожежа,
що тільки біль... що серце — зло...
де в обрій замкнене безмежжа
полями смертними лягло.
1925.

ШКІЦ.

Віки — любов. І біль — віки.
а нам одно: — дзвеніти.
Ну, ще скажи ти! — ще які
життя земного квіти?!

Вона устами все: люблю...
а погляд не цілує...
а я стежки, слова гублю...
не бачу вже. Не чую.
Вона мені, — мов глухота...

І валять хмари...
і вітер
на всі груди
напружено дме...
повз
гнилії
стріхи
села, —
і верби
і став каламутний: —
: — оловяна година
прийшла...

... глухоту
у воді
втопила...
Нехай серце
не бється, не бється!
усе не заглада, так зрада!
не хоч гнити: —
згарай на попіл!
— Подивися!
Ген-ген: каламут
в непрозору,
сіру мережу
швидко,
швидко
засобує обрії —
де шорсткою стернею
далеко —
колива
закривавлені квіти
— чи грозна
гірко-стиглая горобина.
1922.

ОСІНЬ

Глибока осінь в порожнечі піль...
... кипіння заходу... вир мідяночер-
воний...
і ми із серцем знову на-поспіль —
нам біль ізнову: — що життя холоне.
Летять, дзвенять помалу журавлі...
від серця так болюче відривають
ті луни молоді... Найкраще ясних
літ, —
що в порожнечі й холоді конають..
Як мало! Мало. Душу б одірвав!
— у всесвіті, у радості купати,
та... лиш стерня і жовклий сон
отав...
жура й покора...
Тільки сум крилатий.
1922.

З СТЕПОВОЇ БАЛЯДИ

Виморила, висмоктала душу
і смієшся і співавш ти...
Так по луках сонце трави глушить
із спокію — вище в світ рости.
Коси золотії та по вітрі...
У вітрах ізнов хмарини, як лениві
сни...
де вечірне, густе повітря
мені знову — пахами весни.

...І ніщо вже в світі не кохане!
Тіло би співуче твоє...
...По степах життя під хижим
ханом
день чи кінь, чи серце виграє?!...

Там повітря мідяна отрута,
а полки козацькі — ще не чуть!
До порогу тільки припадає рута,
як до серця хмелем каламуть...
Тільки ніжні руки, як отрута...
Моє серце! Ти не баламуть!

Спиш.— Смієшся... Та я певно знаю:—
в кров крізь сонь пут брязкіт і
вогні...
Стёпом... вітром шугонуть безкраї...
Майорать... Не чути в далині...

Степова, найкращая отруто!
так хили ж смаглявії уста!
іще пахне кров моя у жилах рутою...
половецький, рідній сниться стан.
1923.

ПЕРЕД БУРЕЮ

Ні згуку... Глохне напружена
степів далечинь широка.
Нічого. Ніде. Час осоружний...
і кожна хвалина: роком.

Здасться: — всеньке вже випиге
повітря усе... Не стало...
Де хмарою — міддю литою
гроза... — що і неба їй мало —

гуде, росте, наливається
сунеться тихо і грізно...
не ворухне ніде... Озивається
тільки ляк... і в кожному —
— на різно...
і в кожному і повинь і схований...
— страшне ж тут, ось, зараз: —
і зробиться...
ті ж приміти: — усі тут ізнов
вони
пустеля — в мовчання подробицях.
1923.

ТВОЄ ЛОНО

Смола й суниці... Височінь тече...
тече: ростоплена, глибока, повновода.
День верховіття золотее тче...
промінням вимережує обводи.

Ну, щоб луна! Так тихо. Така сонь...
Лежу. Думок нема, як в небі ні
хмарини...
і вільно так. Не те, щоб на припоні —
Я просто повинню... безкраєм світу
нині.

Та вічно би було цієї колії,
цієї теплої безодні нам — щасливити.
Коліна теплії твої... уста твої...
Тече безмежність жилами, лінива.

Смола й суниці — тепла колія
дня золотого... і неже ж холонути?!
Заплющив очі... У колисці я...
Смола й суниці — тепле твоє лоно.
1925.

КОНОПЛИ

Фіртка. Теплим пахом м'яти
сонна, синювата мла...
Що ж. Покликала сама ти...
нині — не прийшла.

Наш одвічний, сонний одур
у коноплю чи у мак...
Бачив: — тінь. Вона з городу
по-під вікна. Так.

Того ти сама не знала —
і не снила ти...
Мені з ночі виростали
дивні привиди — світи...

Лиш у сад, за фіртку тільки!
...мак не мак... дурман!
В мертвім небі світла жйлки.
Одуром — туман.

Та луна, луна ланами!
Шепіт там і сміх...
Застогнала у сні: — мамо!
— що вабливий гріх.

Цілу нічку! всеньку! — казка!
дивний світ новий.
Снів, мов квітів дивних вязку
по-під вікна — Вій

одуром на твій цілунок...
в сон, до тіла, — в кров —
нехить чорную — дарунок: —
страчену любов.
1925.

СТЕПИ

Ліниві воли й забуті вітрами
лінивії, сонні шляхи...
і тільки горить далечінь вечерами
на чійсь, зовсім инший, прихід.

І тільки падають в куряву луни,
що сонь все, покора і сум...
Гіркі, бандури гаркаві струни,
свою українську душу несую...

Як там — камяная баба далеко...
нерушно, як скитськії сні,
які ті поважні, повільні лелеки
лугами... Як маестат давнини

розлогі степи тремтять жайворами
і пахоцми трав-сночар...
Безмовно горить далечінь вечерами:
широкий, як світ, — пожар.

Цей лан, немов помах крила земного,
що тут тільки ледво, ну ледво рух...
і проклята лінь... Вітряні тривоги
чи ж тебе схвилює невокзний дух?

Залитая сонцем струнка і смаглява
у сіняву мрійний та пристрасний
зір...
на пестоц горячу, південну — ла-
скава
це тіло: в гопац би, у вир!

Отак. Тільки крок. Ну ще тільки
помах...
то ж сили! родючої сили: вири.
Степом разлогим долає втома
і туга співуча й думки, як воли.
1925.

ШКІЦ

Вікно відчинене...
Березневі відлунки...
В сльозах мовчить... Чи не
висунити цілунок?!

Ії очі великії
усе пити, все бачити...
Вітер... сонце нам ліками,
а ви плачете!!

По-новому синіє
ліс за полем чорним...
Випеститься надія...
до серця пригорнеться.

Вікно відчинене
небові — лунко...
Ясне, радісне вчинене
весняним цілунком.

1922.

ВАРІАНТ

Не згадуєте ви...
Я це напевно знаю...
І чого б згадували ви?
Чого??!
Роки, — як сніг, —
чи, — як вода...
Роки —: вітри, —
що пелюстки,
що дні метуть,
метуть..
Та кожен з нас
ще серця не скував свого...
Буває: —
молода
присниться путь...
та, краще все ж —
не згадувать...
Забуть.

Хай присягатися
божитися, —
що більше вже —
не буду я ніколи...
що все пусте,
лиш в цьому
перше кохання
я ціную...
Бува (і певно вам)
в ночі пече...
опалить враз...
розбудить терпким болем...
стаю крилатий я...
співучий я...
аж тілом весь дзвеню.

Буває тяжко жити,
дихати, дивитися і знати...
Всім таке буває...
Тім більше в цю добу, —
що на вокзалі... — дні..
що переходом всі вони. .
... Ті ваші очі...
Це вони
дитинством щирим сяють...
... Але забути...
Так. Забуть...
Як неможливі
казкові
сни.

1926.

Штернберг.

РОЗДУМУВАННЯ

Рослинам і камінню життєва —
спокійна путь — довершеність:
родити...
спокієм їх насичені слова
і не болючі в них, — безжурноясні
квіти.

А ми давно, нещадно росп'ялі
життя й серця за рух та за горіння...
Не знати як... Не знати що й коли...
І на вітрі розвіяли насіння —

вітрами піль, вітрами піль —
— світів...
морями всевіту нам пелюстки
ж обмити...

Душі — усе жага... Душі: далекий
спів...

Напружено на зустріч бурь гудіти...

за тим спокійним, простим, як вода,
призначенням в довершеність
найвищу:
такими ріжними в однакових
слідах
заплутаніш, болючіше, бідніше.

1922.

ЯРМАРОК

Ой, та й люду! Цвітом стеле!
— Як на відпуст чи на храм.
Нині ярмарок веселий!
Погуляти нині нам...

Ранім вранці уставала,
убіралася я...
Серденько б не умлівало!
доле моя...

День, — як дітям ті дарунки
пірники, медівники.
Все циганка розгадає
тобі з лівої руки.
Непорушні в синім небі
здивилися хмарки, —
як сміються з парубками
міцногрудії дівки.

Коло коней біга циган.
Кличуть де крамниць жиди...
Кацапчук рижобородий
швендяє сюди — туди...

Буде, будеш ти ласкава
злива соловів вночі...
Гей, з ярмарку — ляжуть трави,
затріщать корчі.

Днем, тобою нині вплюся
тим рокам — щоб ні сльози!
як натомлена бабуся
хусточку за образи...
не ховать одної думи!
Люба! взяти світ кортить!
Тіло п'яне людом, шумом,
в серцеві — смішся ти.
1925.

РИСКА

Як почав, почав, почав!
сам не знає що — молоти.
В крученого панича
всі думки — одна голота!

А життя! — Воно пече!
В мить спалити воно може!...
В себе сам панич втече
закликом кінчивши: — боже!

Не допоможе. Дать чи взять.
Лиш, — паничу, — чути треба!
... Осінь... баламутить... На гать
хмури, каламутне небо...
1925.

БЛАГОСЛОВІННЯ

Світання ясне. Чистота
неторканих хмарин — пелен.
Пуцу я серце по світах
і буде день благословен.

Верхи палають як свічки...
а світла всім? усім вогню!
Усім весільні стрічки,
як нині — день по дню.

Ще ж дощик перебіг, скропив...
Роса горить... Яких імен
і пут і меж яких життю?
Ні! буде день благословен.

Як предки, — світу маєстат
життя, землі — я пю, блажен.
Життя й любов не знають страт!
Все будь ти, дне, — благословен.
1924.

Я

Церковщиною, скажуть, тхне.
Інтелігентик і нудьгар.
Ваги оточення не спхне
Ніхто. Переступити чар,

межу зорати, — «битів: —
свідомістю». Чи ж винен я,
що всіх воно таке... Й мов...
Скажіть! За це чи ж можу я?!

Це вам закон. Переступать
любить бездумно, аж у край —
поетові — Таке почать
життя, що радість і одчай.

Пантофлю слинить — в біль Тичини
— й Сосюрі будня соч нудна.
Яке життя: — їм спів і чин...
І закликком живе луна...

Чи ж ринен я, що світ люблю —
й розгоном волі серця зміст, —
що серце у безмеж топлю —
сонцепоклонник, «анархист».

1925.

ОСІННЄ

Місто димом, імлюю і ранніми
і заплаканими лихтарями...
Знов — гаряче-осінні вбрання. —
Замикають раніше браму.

І відлунки туги далекої
з піль порожніх у парку чути.
Тільки сісти. Це журавлиний клекіт,
чи трамвай дзеленьчить... Пірнути

у прозорі, співучі хвилі,
(як нитками, прошиють тремтін-
ням)...

І співучая втома у тілі...
і в очах — покірная сінява

що з зеленої — фіялковою,
холоднішою стала далеч...
і життя вже не загадкове...
Осінь —

стерні, —
як смертна галич

своїм чорним, настирливим криком
не гаркії шпаки — докўка...
Глянеш: — любої очі сумні, великі
і холодні маленькі руки...

і цілунок гіркий — степами
як дихне... — Що діять, — не
знаєш.

Так, як серце життя, — над нами
вечір, кровю залитий, конає.

1925.

БЕЗ ХМЕЛЮ

... Ще... хміль з душі собі візмé
і буде пустка... осінь буде...
і серце в цілий світ — саме.
Ніякий дотик не разбудить.

Ніяке слово. А тепло...
Ну, що тепло? самая кволість...
Мов звялим листям намело...
в осінню ніч порожнє поле,

що джерелом найглибших дум
було (згадаєш)... Марна слава!
Ізоляда... Ільтіс... Улалюм: —
ковзькє співуче та ласкаве...

Пестливеє — на все життя,
на всенький жар, — аж до останку...
На все — безмежжам тільки стяг
на всесвіт — бажану коханку...
Не раз казав: — любов: — гроза.
Садам, ланам, усім — кипіти.
Віддатися на все — казав, —
Та от, — без хмелю, — нудно жити.

1926.

ТВОЇ ОЧІ

Нічого. Ні щастя, ні сну. Не
кохать.
Не хтіти. Всміхаєшся ти.
А очі твої — всіктися... мовчать.
і далі радісно йти.

Нічого не хочу. Нічого не знають.
Лише ті, — моя дівчино, — світлом
у дні...

Очима, що свіжі такі, так зорять —
дивишся в очі мені.

Усе б я покинув. Забув. Залишив.
Ні болю. Ні сліз. Ні проклять.
... а тут до земних вяжуть шляхів
очі твої, що зорять.
1922.

ДИКЕ ПОЛЕ

.. А потім. Була тиха пора.
Пісня у тілі дзвеніла десь.
І дивилася тепла, тиха сестра...
і ластився вірний пес.

... І старий, мудрий вогонь
напливав... збігав. Ще не скінчена
гра.

І копитом били, кликали коні —
що пора. — За поріг пора.

Горло стиснуло. Стяло слова.
Тісніще ре́міня стягнув.
І полин: гірка, шорстка трава
з-під копит навівав, співав давнину,
що місяць, — як рана, — розкривсь
у степах,

і ще ті, (половецькі!) вітри загулі...
Диким Полем прадідів путь запахла
і навіки на зов пішли.

1923.

ОСІННІ ПОЛЯ

Вже копи ізвезли. Це вийти і слу-
хати...

І піти безмежжа суму і втому...
За марним своїм — як з будячка
пухом,
щоб пізно, мовчки, вертати до дому...

Летюче усе і марне. Не вдієш...
Не перебореш... Лягло. Заснуло...
За тим, найдорожчим, що буде в
надіях:
чути ясно: — поле зітхнуло.

Що-вечера: всенькими барвами
небо
простори, дахи вбірає... тополі.
що-вечера знаю: — нічого не треба
тільки б цього терпкого болю.

Співуче, співуче стає... мені...
Сумно
це ясно над всім, аж до нині плека-
ним...
бо чути: стернею осінь задумана
сумує, — плаче далеко.

1924.

СПІВАНКА

Жита морями. Мазанка.
Тополі. Все, — як слід.
І сонь з віків приказана
і сном лінивий світ...

Як дикого коня уздечкою —
насмілишся, — торкни!
і тіло в цвіті: — гречкою...
і очі, — як терни.

І дике серце плаче... марючи...
не спалить... не втече...
Так цілувала, гаряче
ще ж нині жити — жар пече.

Все дам... Лиш біль підсилити б
оцих найтяжчих літ...
Долонями уміла ти
подати цілий світ.

Ну, вірю! Щастям проща ця!
Хай дні — у пелюстках киплять —
де хмарка — та полощеться, —
та журавлі риплять...

Де курявою теплою
нерушені шляхи...
степами де гуде пливе
весни весільний хід...

Пусте. Що хоч. Хай мальвою
твої веселі дні
Згорю: — а все не жаль мені.
це так! — не жаль мені.

1924.

ПІСНЮ У ВИР

Пісню у вир, — немов душоубку.
Лети, та напружене все, — як стру-
на.

Чи ж нам порогів триматися цупко?
За сьоме море шукати руна,
питати в світів рунá золотого
жару і сили над всіх! по-над все!
Якая -ж мені вітрянá тривога,
жага, та якая, — серце ссе —

що з кручі — й не жаль! Махну,
не заплачу!

Тут дихати нічим — і тяжче з дня
в день.

тримали та гудили — і насудачили
і чулі вже серце та мозок, — як
пень.

Так вир. Все у вир. Щоб гуло і
кипіло...

роздор нам одвічний оце рішать...
Це горить, — дурманячи мозок і тіло
поганська — землю звеличить
душа.

1923.

СТАРЕ ЗНАЙОМСТВО

Так... Немов би тобі і мені лиш 15 —
і цікавий, хороший такий нам світ...
Дні й земля неможливі, як взавтра,
— сняться.

папороті купальський цвіт...
Так. Немов би 15. Пятнадцять
ясних...

Їсти яблука, гратись в шпака,
сміятися
і писати на-день по кілька листів...
щоб найбільш, по двох годинах стрі-
ватися...

Але, люба! Навчилися ми цілува-
тися
...та забули простих пісень і слів.

1926.

ВЕЧІРНЯ

Здавалося: — не сила.
Не витримаю. Ні.
Полотнами стелили
луги... Тобі?! — Мені?!

Полотнами. Ну справді!
Білити — на убрус.
... а як же я — душею
тобі та постелюсь?!

Хто душу мені вибілить?
вода і сонце — ти.
Це стало: — до загибілі
до перелазу йти —

де закурить, замéкає
вечірня череда.
Росу, — зорю далеку
зведе моя біда...

де вбранням — ген білієш ти
у темну зелень віт.
Де серцеві яснієш ти
у каламуті цих літ.

1924.

ЛІТНЄ

І дощ і сонце! Весело.
Краплини ці, — як сміх.
із сіняви небесної
намиста ріжних їх,

що граються веселково...
і сліплять і дзвенять...
що плесом розливаються
— тебе одну обнять,

в теплі, в цілунках няньчити
шепшиною, — цвісти...
одна ж ти в світі щирая,
одна кохана ти,

одна ти так торкаєшся, —
як пісня і вогонь —
одна ж, що всесвіт радістю —
мені твоя долоня.

1924.

МАДРИГАЛ

Усе напруженіш, співучіш
раба-душа тобі — німа.
Ти холодком ліниво мучиш,
не холодом: — його нема.
Нема великого, — як нині —
зі всіх — на попільща — всім...
Осінім небом — очі сині...
і сум і порожнеча — всім.
Ти темним голосом авгура
Пророчиш лиш осінню путь.
Душа ж... — мов старцева бандура:
: — за гріш, за усміх струни рвуть.

Ділити з кимось світ на-попіль?!
— Як бризнеш (знаєш чим) з-під
вій?!...

Душа: це пекло. Жар, що: в попіл,
буран, бурун і буревій.

1922.

ЩЕ ВАРІАНТ

Я кращаю, як вас, бува,
згадаю...
такий хороший
ми
творили світ!
Такі (всі цвіт)
стелились нам безкраї...
це на порозі
тих, дитячих літ.

Ніхто тепер
вітрів життя не чує...
в багні чи в болях
сіра колія...
та що зроблю, —
що лиш вогонь, —
люблю я?!
і нищу в пестошах
за це
чи винен я?!

Всі у брехню, —
чи втому, чи безсилля.
Людина я. І тяжко мені так...
що так, на м'ярницю —
дав сілу і дозвілля
і взяв з життя:—запльований п'ятак.

Я не романс пишу
Болюче одриваю
слова, —
щоб вмерти їм у світі...
і щоб ви
ті весняні згадали
вквітчані, веселії безкраї...
ви. Єдина тільки ви.

Нема й не треба
теплого спокою...
Що, мертвий, він?
і з нього путь яка?!
Мені ж усе
полекша в ночах,
як згадаєте порою —
далекого знайомого
Антон Павлюка.

1926. 18. VIII.
Штернберг.

ЛІРИКА

Вже горить низеньке віконце...
Хусткою червоною, — оглянься,
дожену!

Золотес павутиння сонця...
теплого вечірнього нам сну,
степового полину та волі —
на безд'ялеч — крила там згорнуть...
Не замкнути (в рук співучих колі)
як найбільше, — смерти не забудь.
Скінчено. Замкнув хліва і браму...
(Темним лугом вже встає туман)...
Золотес павутиння сонця
по верхах тополь все вище. І дур-
ман
вже солодкий, невідступний стеле
у яри, в зелені... У корчі.
Золотес павутиння сонця
у очах твоїх, як горнешся й мовчиш.
1922.

СТЕП

Безкраєм степ. Жита. Жита
Самий простір. Саме безлюддя.
Гадать — спинилися літа...
Горять лиш відгуки... ізгрудять...
напружать... Лопне десь струна
І повинь в серце, в очі... Повинь...
Без меж простір... Яка б луна —
та згасне. І не знати — хто він,
чого він... Що цей марний рух...
вслухатися: — ніде ні духу.
Лиш пах століть. Медовий дух
важкий, настояний, безрухий.
1923.

НА ПРОВЕСНІ

Як ті голуби на в'єрби — хмарки
на плесо... і там занімують, роста-
нуть...
Кумедні — парують, ростуть хатки
це ясно, ростуть. Розгинаються.
Глянеш

таке ж бо нужденне по довгій зимі
цупк'є і бадьоре воно, — ковалями.
Життя молоде і завзяте таке...
У повені луки: — Ж'єрдям... палями
пізн'єш городи, садібу, лани!
гей, люде — а хоче безмежжа?!
Та людям: — безмежжа... На лихо
вони!

Це так! пустуни... Бентежники.
А вірю я: — в кожного серце — як
птаха
Як хоч, як не пробуй — щирес
На дотик: струна... Пух на черетах...
спів: — перші гості з вирію.
1924.

ВАРІАНТ

Ще! Ще! весни! Як сну тих лун! як
пролісків!

Перлиста, прозора аквареля —
Роскрита далечінь пересувається —
і всі, здавалося б, щасливі та веселі.

Усі, здавалося б, у молодість повірили
і в те, що всесвіту, як дуж, як біль-
ше брати.

Ну, що р'юки в корі чи в чолі
вирили?! —
нам стерти зморшки і хотіти свята!

Ще так непевно... Тонкою корою
прозорий холод гляне і замкне...
та вже набрякляю, пухастою вербою
мовчи, старий — весна проріст жене!

Парує дах... а смеркнеться — вид-
звонює
краплиння довго у порожнє відро...
Весна і р'сталь і дозвіль — на ко-
ней,
на очі, води та серця: — обр'юди...
1924.

НІЧНЕ

Ці нічні сади і місяць між верхами
мовчазних тополь. Таємно так і
чудно.
Це любов... Це жах. Це всесвіт.
Вічно з нами
в нас ворухиться невміло ще і труд-
но.

Розпізнати хіба?! Черемхою це тіло
м'є лиш чистота срітів холодна
Поле — в місяці... Ну, мало що не
біле
і мовчанням запиту небес безодня.
1923.

ВЕСНА

Не сплять пташки, потоки, дерева...
— як нам було у році 19-тім.
Земнії жили пнуться по ровах...
потоки рвуть по берегах. Юнацька
в тім

родюча, молода і невгомона ярь
Любов така велика — та відвага...
Ну, що минулого глухий, холодній
яр,
як на порозі вже нам літо повноваге?
Ну що спиняти? Ні... Нехай старі
риплять —

ох, чи не забагато взяв ти, сину?!
Зайдуться у душі нудьгливо колу-
пать
— позаторішню, облуплену глян-
ну.

Це з щеп — солом, а з розсад —
мішки
нехай росте, хвилюється, буяє...
Лункий і свіжий став нам, радісний
такий
світ... — Неможливі (в 19) безкраї.
1924.

ВЕСНА

Гул пішов. Навіть крига
і вона прокинулася... рушила.
Стільки клопоту, сміху та бігу
так природньо, незм'єшено...
Хто ще там? — Почекай но!
Все, й весна — перемелеться...
все, мовляв, як звичайно —
лише вбитою стежкою встелеть-
ся...

Запускати це б човники
в каламут балакучий...
Хай собі вже чиновники
душу муштрою мучать...

Щоб не нудь, не докука би...
дівчину цілувати...
Літ — до вечера луками
накує зозуля — не взяти...

Кожна люба — смаглявая
квітів скільки в очах — де не
глянути...

Моя перша, перша ласкавая
тілом п'яна ти...
1924.

КОЛИСКОВА

День згорів... Кінчився з'єраз.
Комарем згорів на свічці.
Як на греблі свіжий тарас
все непевне... Усій гичці
всім насмиканим і вченим
вже нарешті теревеням
стати... Ну, згадати ще нам
що дурненькі ми, зелені...
Дні так педантично учать: —
— жити, голубе, не грачка.
Ти ж — берізка балакуча...
вся, як злива, — нетерплячка.

Теревені мягко точиш...
Немов кіт, на руки — з печі...
Прихил'єшся, лоскочеш...
кучерями... — і лепечеш...

Дівчино! Чи ж справді — нині
й все пуге — отак — нічушка!
де, зорею сіросиньою
мокрая твоя подушка?

1924.

ОСІННЄ

Що гірше осени в залузанім буль-
варикун?
— : одна горобина згарає нарече-
ною...
Та ті берізки... Гей, заграй, дуда-
рику
осінній вітре суму! Суму ще нам!!

Обдерті паркани чорніють — усі в
написах...
в малюнках тих — розмішисто
докучливих...
Холодні вітерки... Поля крилять
порожній...
і очі кожного — ну доки отак му-
чити?

О, це так доля! — Що життю суди-
лося
товкти брехню, немов ту воду в ступі?
Садок мійський — сухотами театрику —
де, мов їх какаду, — уся линяла тру-
па.

Сучасність. Геть у всьому. Так у
парі
хиба порівняння у тямку йде єдине:—
перекупка спить важко на порож-
ньому базарі, —
а горобцям... Ну що! радій — пана-
ми у насінню.

1926.

ВІРШІ

Не згук на згук ліщити —
немов безвладну глину.
Ні! День до дна допити,
і так, — щоб до краплини.

Щоб корчем від сторінки!
щоб стогоном, вогнем крилатим!
За пориви і вчинки
найбільшою запластою.

щоб а ні паху плісні!
з дуні усе щоб свіже!
Щоб справді птахом пісня
— : повітря й серце ріже

до пожару, до болю!
Та ти щоб кликати сльози вмів!
Як не по своїй волі —
і не при свому розумі.

1923.

СНИ

Магді Бара

Липне тепло в томою, мов патокою...
близько, а сягнеш — не лялька:
— думка близько.
! лежиш... Пригадаєш дитинство: —
спатоньки
і утульний світ тобі з колиску.

Все що діялося — мамою далекою,
просто, зрозуміле таке й рідне!
І по сні не бути більше бекою,
все мине, усе пройде — безслідно.

Усе чорне і важке пройде - мине...
Все забудеш, вибачиш ти, гинучи...
Це ж не все й не всім бути Лермон-
товським демоном
бути й янголом, отим, що душу ніс
опівночі,
бути й базею маленькою, пестливою
— широкою — одні великі очі...
Тепло липне сну м'яккою зливою —
спатоньки — одно лиш хочу.

1926.

ЗГАРАННЯ

Тут
давність щастя
на очах згарає
і сонце пересунуто
в годиннику життя...
і смертним
маестатом
осінь окриляє
блакиті,
... (немов туги)...
стяг.

Біжить порожня,
візжена дорога...
тополі гнуть
верхи
за обрій...
Все, — як все.
Все, як було...
Та тільки тут тривога
луну
й відгадку
ще якусь
несе...

Змiнiвся вiтер...
Стриманий, холодний —
усiм,
до всього
тiльки чужаком...
I зiр i серце ссе
простiр стернi
голодний...
Як серце, —
вiн: —
напнувся їжаком.

Хай пухом,
що летить...
Хай бiзвiстi
завiс
Мб з болю виросте
iще менi весна...
Тут
давнiсть щастя
— ясно бачу: —
— тлiє...
й безплотною,
як туга,
далина.

Тут
захiд дiй i снiв
як свiт, —
такий широкий...
Пустельний
i холодний, —
глухолунний вiн...
Вири осiннi
прозорiї, глибокi...
вири вiтрiв
i листя жовкле..
й сплiн...

Тут вибрати, —
щоб знищити...
i любеє поцiлувати: —
любов лише вивiршенням: —
що хижа сила зацвiте...
В осiннiм прбзори
свiдомо так ховати...
а вiтер в серце — вiн не по
люстки!
вiн жовклий лист мете.

1925.

МОЯ КИМНАТА

Коробочка, що люблять дiти
— моя кiмната.
В нiй до вiкна лиш крок ступити
i свiт обняти...

Як степ в дитинствi — мiсто нинi
мигтить дахами...
По цятцi бачу: — небо синє
ще є над нами.

I голубi... Богато нинi
паперу в вiтер, —
як я, — хтось жартiвливий, кичув
сказав, — живiте!

Я тут пишу свої лiричнi
всiм критикам немилi...
Спиняю тут всi ритми стрiчнi
мов коней, в милi.

Гуляють дiти i панове
по тротуарах...
Й менi, як вибiду, знаю, — знову
там буде менi пара...

Я не Елади. Мапу свiту
в кiмнатi маю...
Хочь раз в недiлю бути, як дiти!
— собi манджаю.

Що тут, що там: менi однако!
— все праця, свiт i люде...
Одно: горища дух не плакав би
як горе вiн, по нбчах будить...
1924.

ТИ

Ти, няньчена я ніжністю!
життя мого теплом...
Скажи! Якою збiжністю
щоб сонце! — нас звело?!

Якою це причиною
та стежкою — зiйтись?!
Дивися — вже одчинено
путi в свiти. Дивись!

Душа, як сад — закапана
веселкою дощу...
на запит твiй без запинок:
— що молодий не вщух,

що граєм щастя грається
мiй молодий потiк —
де ранок усмiхається
повiтря, ранок: — сiк
ягiд iще невиданих,
iще незнаних слiв
у радостi сповiданих
з дитячих ще голiв —

як не любить не зналося
i все рукам було —
коли життя... здавалося: —
...лиш мамине тепло.
1924.

БІЛЬ

Захлинаючись болем
ще прийде і спитає...
Покажу на вечірнє поле,
на стерню... І скажу: — не знаю.

Ще не стала орда у жилах,
іще гірко чути в повітрі во-
гнями...

Іще дика сила
і не розумом: — почуттями.

І жіноча така покора
перед чином творчим...
Не змагання на лиху, — а горе...
Воля к чину — скорчена.

У широкі осінніх обріїв брами: —
тільки поглядом тужним...
Подолати нема — до нестями
гону спруженого...

Степовим, широким акордом
не дзвенить іще голос сина...
Іще, чином не горда
моя Україна.

1925.

ЛИСТ

Коханая!
Ви так спокійно любите, —
а я
ввесь жар!
Тривога! рух і біль...
Співуче — втомно
поглядом голубите
простори життьових, —
таких холодних
піль.

Ох, ці холодні
вітряні безкраї!
де все вирі
і смертні часи...
Землі вечірньої
отрута наливає
і серцеві: — живи —
це рівне: — віддаси...
Дзвенять слова,
вогнями наливають, —
найближче — пісню
болем одірвають...
руками любляче
в жадобі пригортаю...
Ну, — як же так
як вас не цілувать...

Землі мені
моєї не любити?!
Не вірити, —
що сонце і весна...
В розгоні молодому —
давнині, —
старим вікам —
хотів я бороду зголити
Пусте...
дурний той герць...
та суєта нудна...
Всі люде —
більшість, —
хтивії комахи
тупа зажерливість. —
та глухота одна.

Коханая!
І так болюче
нині...
Ніде я місця
нині не знайду...
Це, певно, —
все тому, —
що неминуче в сіняву,
як дні мої,
вже листя у бреду...
Вже без пуття,
як я,
летить на смерть
за вітром...
Все краще
вистигло
чи марно одцвіло!
Коханая!
Нема мені повітря!
А кожне слово кинуте
— : злом.

В норі
родини ви...
Я — з вітром.
Хай... Так бути.
Мені на попіл...
— Жити мов би — вам.
Та хто ж
мене і вас
навчить забути? —
в нічні безсонні
часи
навчить забути, —
що є життя
без меж...
життя
без пут
і брам?!

1926.

Штернберг.

СМЕРТЬ

Чорне, чорне, глухолунне небо!
У душі зімбових хукг виття.
Такий жах. Нічого вже не треба!
Ні простору, а ні тебе! ні життя.

Тільки пив би смертної отрути!
Тільки сну, спокою... Чи б захтів?!
Не бажать, не знати... Все забути
і не бачити оцих нужденних днів.

Як осінній — сизий ранок-серце. .
Мла. Холодний попіл над усе.
Викликав отак життя до герцю...
Тільки... глум та горе одно ссе.

Вже не жити мудро і спокійно
в боротьбі сміятися, радіть...
Тягарем прокляття, та подвійним
мушу смертну пряжу свою звить...

Десь далеко море. Ген — далеко
сінява прозора і лункá...
Там, до вирію — летять одні лелеки...
людська не досягне рука:..

Десь далеко в морі... Ген-далеко
кілька тисяч сажнів там до дна...
Я не вирій — дно побачу... не леле-
ка я...
смертного напившися вина.
1925.

ВАРІАНТ

Ну, остання, просто неминуча,
як вода, як смерть, чи як земля: —
ти ізнову мене палиш, мучиш...
став горінням із тобою шлях.

Все зроблю тобі, що тільки схочеш!
хоча вже, мов знятий із хреста.
Тільки бачити твої блискучі очі
тіло твоє цілувать... твої уста.

У степу в ночі не слухать зорі,
не дивитись, як росте трава: —
заболів простір, вкололо серце горе: —
мені пісня родиться нова

... і одна ти у світах полощеш,
кличеш душу про світи співать.
І тобі життя моє — не проща
— так болюче й солодко кохать!

Знав лягли на шию твої руки
і мені співучії моря...
В найсолодшу, неминучу муку
дні мої в тобі на смерть горять.
1923.

ПЕРЕД ГРОЗОЮ

Зітхне... і сльозами закапас...
І тиша напружено слуха...
За горбами заслонка впаде
— (пожежа там...)
Луна обізветься глухо.

А жито, — як п'яне. Не втримати.
... Впаде і заляканим шепотом...
Сухим... Так покійно стелеться...
тривожно — до обр'ю сиплеться...

Здається — усе, зразу... вимерло...
впилося чудного трунку...
Лиш листя заляканим лепетом
несміливими поцілунками...

лише, як твоє тепло, стукає
так глухо і важко так беться
велике серце земнеє.
1922.

НІЧНЕ

Ох, в ночі — тільки біль!
Лиш гудіння вітру та стогін.
Каламутом вечірніх піль —
немов проклята — вся дорога.

Ні уста, ні слова
про життя, — як радість дитячу...
По устах, — як по чорних ровах
загнився слова неначе.

Тільки вал. Валом — вал.
Буруни вітрів пустирями.
Від дідів у спадщину мало —
: сум покори один у храмі

сум покори — рабинь — жінок,
що в одвічний ясир чвалають...
У ночі лиш самотний крок
пустирі нестерпного крає.

Зуби й руки стисну
— скок і чорная темінь!
і нема мені сну
тільки лемент!

Зойки вітру мені
на осінні землі порожні —
що погасли вогні — знеможеним.
1925.

ЯРМАРОК

В блакиті парко тиша спек: —
розтопленая, золота
Безрухий день, безруха мить...
лиш важко дише висота.

Так сухо диха висота...
де снами стиглих нив замрів...
Лише з глибин... (так біг крота)...
далекій грім прогомів!..

пошелестів по ризах жит
і все... І сон... Задúха знов...
Важка́я спека сухо: — пítь...
Гарячий попíл — кров.

А ярмаркові вози...
в черво́ній хустці ти.
Коші́ль пахучий твій з лози,
дукатики, хрести...

Намисто та у три ряди, —
як повíнь плесами — ходá.
Хочь вцигана... хоч в москаля ряди:—
усе я — по твоїх слідах

в заго́рклину степів — бандур
гіркий полин, гарка́вий бреньк.
Хоч баламут... хоч одур-дур —
як пилом, потом оцей день

в паркóму гомоні юрби
в торгу́, у лайці цього дня
тобі, одній тобі з журби
із радости слова дзвенять!
1924.

НЕСКІНЧЕНІСТЬ

Ах, осінь! Ну — що я по́ну?
Всі барви, всі пахи... і мало.
Над все оце — пісню одну...
Одна тільки пісня зісталася.

В природі, в тобі тепер
ніжна, покíрна втома...
Яких ще бажати химер? —
все скінчене, стале й бездомне.

Прого́рклина мокрих отав...
Чи ж в сіні — весною — марева?
Крилата, готична, бліда висота...
Задума і туга... (у пару...)

Берізки — стуливши ніжки стоять...
вином і ще чимось... грибами
у лісі... Та рідша у про́зор про-
глядь
між листям жовклим. Горбами

бездомні, лихі вітри,
що ляскають вдома фіртками...
а в погляді... Так би: зітри
туман, — що там гусне ярками...
Зітри... Бо все ближчають зорі...

Ближча біль... Роскрива у пра-
давнє брами...
безпам'ятна́я широчíнь просторів
нескінченая вечерами.
1925.

СУЧАСНІСТЬ

Нудно стає і простори забули
продажні пєра, слова й мечі...
Кожен: — над кісткою пес зіщулений
забити, й то не навчить.

Кожен брехливий такий і хтивий: —
двоногий хи́жак, мудраль...
Прожити — не хтіти вітрів, ні дива.
Що йому — за просторами жаль?!

Кожен ста́вив землю свою і правду...
це було... Кожен стежку свою любив.
Ім місяць у небі був, — мов і справ-
ді
копито́ їздець загу́бив.

Від моря до моря шляхи хрестили...
палили Трапезунт і Скутару кляли
— Тепер: степи у розгоні замріли
не димом стану. З осінньої мли

що суне муром — тільки покора
і мляве: не знати очей, лиця...
Навіть і величи — де там у горі
нічого... Тільки б доповз до кінця...

Тільки б та боком усі тубóти!
кроки на втоптаній слід...
Щирила зуби дівка з-за плоту
де кляв, стонапа́стив дід...

Грав... землі було мало
йому вітер... Та це ж молодий кала-
мут!

«Багато кожному серце» — сказали
плодяться й так і живуть.

І тяжче, все тяжче, й болючіше
жити...

і стала, як смерть, любов...
Не вже та усим дідами, не дітьми?
памолодкам на творчу любов?!
1925.

ЗРЕЧЕННЯ

Ну, не знайти мені! Так їх багато!
В кожній стільки болю й тепла...
На вітер... у ніч ніжність заховати...
ніяка б її не знайшла.

Продасться — не вічна, маленька
й мізерна...

Тільки на гріш і наміть.
Чи ж сіяти, знаючи, — бідне зёрня?
І порожнечою — всесвіту пить?!

Дитиною десь і колись тільки вірив...
зором великим, ясним сміявсь, —
а це остання: виром, а не вирієм,
а це тільки смертній владі віддавсь.

Нехай. Ніч і осінь. Порожні, холод-
ні.

І жовчи і холоду повен вщерть!
Віднині я бачу тільки безодню: —
любов, що велика мені, як смерть.
1925.

СПІВЕЦЬ

Ночі Купальської онук...
Поганець — все земнеє славлю...
і небо знову — спятий лук
найдужчого, що сном ласкавлю!
Землею серце — повнозгук, —
і щастя правлю — службу правлю.
Я всім і всіх — обняти й пить...
і пестити і цілувати,
бо раз лиш молодая мить,
що їй усе: — весною, святом.

Побожним дідом ясний чин
дню запоріжської Покрови...
як він — такий же правнук — син
земної владної любови —
землі — земного віддає: —
людської й травяної крові...

У музику — джерела слів
І біль з глибин... Все! Всіх!
Єдине.

Живою часткою світів
тремчу: — зерно, а не руїна!
1923.

ВЕЧІРНІ ПОЛЯ

Знову їду я полем вечірнім...
закурів пахучий туман...
Так співуче у серці, невірно...
Стільки серцеві знову оман.

Стигне степ. Синю ніч наливає...
Все безмежжам більша, росте...
це напевно кохана чекає, —
це найбільше віддати святе —
так напружено вся нудьгує
любовну прийняти колію...
Крадькомá це когось прошу я
за щасливу долю твою.
1922.

ХМАРКА

Хмарка підбігла і... торк!
— Проміня так і нема...
В зелені десь ростав...
Глибша блакить німа.

В студню осінніх озер...
В прозор... У холод навік.
Так ось потав, умер,
нам той, невернений, — рік —

що лоскотали уста
пісня твоя і хода...
Хмарка жалі понесе по світах...
Небо — прозора, чиста вода...
1923.

ВЕЧІРНЄ

Вечір. Тиша. Десь чайка кичоче...
Так темніша, глибша твій зір...
Хмар вечірніх задимлене полум'я
і лункий, як безодня, — простір.

Вже росою припала стежка...
Серце болем — і серце дзвенить...
Ну, яких тобі слів мережку?
На оцю смеркóвую мить?

Хай. З тих трав — синій вечір ви-
росте
і потане, — зоріти зоря в ставу.
Я вернуся. Останком щирости
від серця тебе відірву.
1922.

ТРАВЕНЬ

З розгону вітер скочить в листя: —
ох, брїзки... Лепету по світі.
Ніде, ніде не знайдеш місця,
не знатимеш, що сміх допити.
Цей ранок — ти хіба не бачиш
весільною нам новиною —
веселиками стежку значиш, —
й нема ні втрїму, ні спокою.
Палкий та не пилкий словами
— вам потім, пізно зрозуміти, —
чому мовчав так довго з вами
не вірив, не відкрився вітер.

З розгону, та у захлин злива —
— ще довго потім гомоніти
Душею — п'яно та щасливо,
як в діямантах — росах — віти!
1922.

У сіняви крилате стало все,
а далечінь, немов чогось боїться,
а вітер стільки лун, пісень до нас
несé,

та як же тут не впиться...

Та як же ж не розкидати кашне
у поривах пальто не роцібнути?!
коли цей день, — що серце лиш торкне
солодкая (не одірвать) отрута.

І ніяк вечерові к теміні дійти!
— Продовженням лунколасковий ра-
нок...

Коли ось тут весна. Коли смієшся ти
коханая — найкращая з коханок.
1922.

СНІГ

Гей, сміху. Нестримного нам бігу...
широ та незмушено, нехитро.
Поле — дзвониками влежаного снігу
— чисте, зімовé, крихké повітря.

Гей-ви; сані! Вітром буйні коні!
Дух затхне шалений біг, як стогін!
У нестримному, як степ — розгоні
крикнеш — версти насурмлять на-
вздóгін...

На майбуття викликом — дзвінками
поцілунком у вуста гарячі, свіжі —
инею терновими вінками
це не нам берези шляхом лица рі-
жуть!
1922.

СМЕРК

Смеркалося так довго. Ви прийшли
Роса імлі осінньої на віях...
Так довго холодом тягло з вікна й
дверей...
що, як орудні хмари, — лахміттям ті
надії —

що клапті хмар вже вая ко, звідусіль
зсуваються; — скувати ліс, поля і
віллу...
туман стіною з-по-зарічних сіл...
ви роблено сміялись через силу,
цідили через силу спокій ви...

Із болю — стигло, як поля, як
плеса...
Не перейти... За дні оці рови
такі покопано... І непотрібні весла...

... 1922.

Втома. Ну, просто і рук не звісти.
Млою осінньою путь.
Юної віри, правди і чести
де ж... Де джерела ще бють?!

Листям зеленим у вітер, у грози
ширая мова... Ні. Смукот і сонь.
Матері та коханой сльози...
і терпкий, вузький часами вогонь.
Тільки все більша, мучить тривога...
смертну одну мені стежку нову...
Світ — тільки тінню, тінню від то́го...
Так берези ломляться в ставу
коли закипа листопад холодний
і болем знанія, що вже не вернуть: —
на майбуття святкове, похмурé сьо-
годні, —
як завше — просту розкриває путь.
1923.

СПЛІН

Повісив хмару над цей день
забув кінчити. Загубився...
І довгий смерк на серце йде
і серцем смеркові злюбився...

і булькає, перебива
в останнє пісня — виклич дива!
Бере склопотано слова
в тремтючі лапи зливи...

В глухого — співу не проси...
Все замкнено. Простори. Брамү.
Ця музика — самі басы
лункосварлива гама.
1923.

ЗЛИВА ПРОМІННЯ

Ця терпка сінява. Сочилася спершу
і злива враз на всенкі сонця про-
міні.
і стільки дзвоників і вогників живих,
— як той казав — у золотому гомо-
ні.

Враз... стільки вже! Роскрито без-
ліч вин!

Повітря їми — нерозлучно п'яне.
Чи ж я на празнику... совою я один
на світ очима, як проваллям глянү?

Цей хміль, цей хміль! Лиш повинню
залити!

— душею ясний — сіняву нап'яв...
І що вогонь і спів, любовь і туга
жити

на мови всі і струни всі почав.
1925.

ЗАПИТ

Лиш вихор у такій порі...
Порада — привидом облуди.
Ще що? солити огірки
чи тропарі читати буду?
Чи голубятню заведу
та сипати насіння стану.
Та з позіханням заведу
брехливих тропарів з корану?!

Брехню у віру — день по дню
не втиснеш. Ви, батьки лишіте!
Себе своїм життям п'яню
не дамся вашим отруїти.
1924.

ОСІННІЙ ВЕЧІР

Линя березняк. Блакитом лінялим
плесо ста́ву, — як небо, як погляд —
давно.
Холодно і прозоро смертним споко-
єм
і глибоким, останнім, здається,
сном.

Загарається листя і більшають зорі...
Осінь — думка одна ця — немов
долото.
Ген гукнули десь луни — чи досить
простору?
— Скільки хоч. Не озвався ніхто.

А ні стóрожко — мерзлі поля, а ні
ганок...
в павутинню приморозку... усе спить.
Лиш обличчам недужим, заспанним
ранок
мляво й ба́йдуже дивиться в світ...

Довгим вечером що ж, окрім смерти
приснитися?
Пастухи ген кладуть в картоплі во-
гні...
В посумнілому лісі коло криниці —
не чекать ні тебе, ні літа вже... Ні.

1922.

ОСІННІ ЛАНИ

Витяга з кошеля вечерю підпасок.
— Чорний хліб... Солонії огірки.
Поправляю рушницю. Стягаю п'яска
згадюю. — дотики її руки.

Зорі першим холодом — болем —
ближче

так пронизуюючи — у серці: дзвінь...
Це глибока осінь, що в біль зако-
лише
убіль, у дурман... аж на смертну тїнь.

Як підпаскові — нóчі — мені га-
рячіше
лячно холоду... Смертного холоду
там...

Осінь серце їй спалить. Знаю. На-
пише
порожнечою крикнутого листа.
1923.

ВЕСНЯНЕ

Простір і вітер. Води вільні...
І тіло хмелем поколінь.
Від сонця ж знов ляга зповіль-
на
кавововолотая тїнь...

І тіла золото смягляє
пахуче, молоде тепло: —
що ти мені несеш, ласкава
усе земнеє щастя й зло.
Нехай, мов блискавиця бистра!
Чи незглибима висота!
Усе — напружена пристрасть
і ясна щира простота.
1924.

ЗНОВА

Знов, що нивами — тільки глòд
тільки тёрном, — (здавалося срібні)
рокі.
Отруїв і завів нас кривавий год
і, як скиби, — життя важкі сторінки!

Ну, буде. Нехай. Нехай буде і так.
Та все ж знають вогню і крові ціну.
Чи неже ж людське серце живе
за п'ятак?!

За смердючу онучу одну.
1923.

СЕЛО

Як повінь, — день. Тече, тече про-
міння.
— Десь, за верхами, — сонце хилить
путь.
А тут, в траві, — від дотиків под-
звіння.
в дурман, у сонь думки мої пливуть.

Під головáми впале — злегле листя
так міцно тліє влєжаним вином...

Так день проплив безжурно і спо-
кійно
і я забув, що нині... Що давно.
Що йти?! Куди?! Узлісся. Степ.
Біліє
в ярк цяцьковане у вогники село
дотліло сонце на верхах... І вікна
вечоріють
і гірко димом в далеч потягло...
і не молодика м'якими там губами
по-чёрзі череда із срібної води
й заводить дівчина десь пісню за
житами
де в холод рос темніцають сліди —
і спів — розлога, степова країна,
чекання й туга... Сили й крові
хміль...
Безруха, бо безмежна повідь ясно
плине
і я забув де людські сміх і біль.
1924.

ПУСТКА

Ів лободу і остюки,
ходив півголий, щиро вірив, —
що ось — повернено віки —
не осінь — вічно ясний вирій.
Співав і давнім умірав —
(щоб це болоче так вертати)...
Та що! Життя ж тоді віддав...
І пусткою обдерта хата.
1926.

ПОДЯКА

Обр'єм дощеві пасма...
Тихо стало... Сумно стало.
Дякую, що ти прекрасна...
Ясний день... — Що жити
мало...
...Мало щастя і отрути...
Осінь вікнам зажовтіла.
Видихалась твоя рута.
Вигоріла моя сила.
1926.

ПУСТЕЛІ

Думав: надзвичайного!
Ще не проголошеного.
Тут: троянди чайні...
Усміх кисло: — прішу.
Може... Навечеряють...
Спати ще постелюють...
Піду тиші слухати
холоду пустельного.
1926.

ТЕПЛА!

Ще близько, низько зорі росли.
Що крок, що слід — таємниця, сон.
Світ, — це дитинство. Тепер паслін.
Хліб — паслін. Пісня — здушений
тон.

Займало дух — простори такі...
Чумацький Шлях, як звичайний —
стань.

Останнього: — маминої руки
рокі: — тепла... в останнє.
1926.

ВЕСНА

Стало так. Усе більшого треба!
Мокне сніг і тепліш, тепліш.
І чекаш! — прокинеться небо
ось-ось-ось — сонця трошечки більш!
І, схвильований — весь чекання
і напруження — йдеш і забув, —
що в багні і калюжах ранняя
завше, завше весна... Все забув!
і не словом — шумами пісню
все торкаю я — аж блакить задзв-
нить...
поки ясно і чисто... Ну де — жити
тісно...
Де, скажіть?! Де — мені покажіть.
1923.

РАНКОВЕ

Все більшає. Біліє. Зайнялось.
І клаптями летить... летить...
Ось-ось... Займається волосся...
Усе кругом кипить...

Такий важкий, горючий дух...
Сухий... Повітря — теж пожар. .
І вітром зір мій. Вітром слух.
Лютіш бажань. Гостріш ножа.

Цей ранок всесвітом кипить!
І я, коли я рівний з ним
безмежжам тільки кожну мить —
нам всесвіт молодим.
1922.

ШКІЦ.

Сніг снів... а тут весна так рясно...
а нощі бубном.. скрипкою музик.
і бачу знов дитинство... любі
Расники...
і кригу Горині... і жовтий пух лози,
і повинь музики і вітру заливає...
і серце в біль... і слово в біль хилу.
Сніг білих мертвих снів... а тут весна
безкраями,
і малим атомом життя Антін Павлюк.
1926.

